PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК V КВІТЕНЬ — APRIL, 1964 ЧИСЛО 4

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ

РІК V
Ч. 4

КВІТЕНЬ, 1964
Виходить раз у місяць

Видає
Союз Українок Канади
Редагує Редакційна Колегія

Наталя Когуська, редакторка; Анна Токарик, голова Союзу; Ольга Войценко, Тоня Гороховович, Оленка Негрич.

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN

APRIL, 1964
Monthly Publication

VOL. V
No. 4

Published by
Ukrainian Women's Ass'n of Canada
Edited by Editorial Committee
Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada $3.50
Subscription in other countries 4.00
Single copy ..... .40

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

На обкладинці: сцена з балету „Ромео і Джульєта", написана на підставі драми Вілліяма Шекспіра у виконанні балерини українки Лідії Ковч і Генріка Гієро, Варшава, Польща. (З книжки „Українська жінка хореографії Марії Пастернакової).

В ЦІМ ЧИСЛІ:

Віталій Коротич — Шекспір 1
Безсмертний мистець слова 1
Н. К. — В змагу за майбутнє 3
Тоня Гороховичь — Українська виховна система 5
Докія Гуменна — Лист до редакції 7
Марія Пастернакова — Надя Павличенко Бухан 8
Микола Нагнибіда — Мати моя Марія 10
Дмитро Міщенко — Сіверянин 11
P. H. T. Thorlakson — Canada-a Multi-Cultural Nation 15
Percival Cundy — Marko Vovchok 18
Іван Цюпа — Літньої ночі 20
В. Северинеико — Невмируща Наталка-Полтавка ... 22
Микола Погідний — Чарівна хмаринка, вередлива Галинка 24
Громадська і родинна хроніка 26
Річні звіти відділів 29

ТРИ СИЛЬВЕТКИ

В цій книжці широко описано про життя і творчий шлях Марка Вовчка, Л. Українки і О. Кобилянської. Поручуємо „Три сильветки для прочитання членкам, для тих, що будуть готовити реферати, для спільного читання на вечорах.

Цю книжку опрацював кілька років тому проф. Леонід Білецький. До редакції „Промінь" звертаються поодинокі читачі за інформаціями за подібними матеріялами. Щиро поручаємо її всім зацікавленим

Ціна її $1.50.

Замовляйте
"PROMIN"
P.O. Box 3551, Sta. B.
Winnipeg, Man.

ЦІННИЙ МУЗИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Всі ті, що цікавляться культурним життям українців на американському континенті мали вже не раз нагоду чути про славний хор „Дніпро" у так званім Твін Сити, себто Міннеаполіс і Ст. Пал, Мін. З.Д.А.

Та не про самий хор оце хочемо згадати, але про журнал, який виходить заходами цього хору п. н. „Вісті" — журнал музичного та мистецького життя. Редагує його Видавнича Колегія, а виходить він як квартальник (що три місяці).

Раніше цей журнал друкувався на цикльостилі, останніми часами він змінився зовнішнім виглядом і вийшов з друку дуже чепурним, мистецьким і на гарнім папері.

Зміст журнала дуже цінний; крім музики, виступів хору, журнал виховує, як співака так і широке громадянство. Він подає відомості з музичного українського світу про його творців — композиторів, їх життевий шлях, а це вже освіта з ділянки музики, що так мало в нас обговорена. Статті оригінальні, свіжі, і рівень журнала мистецький під кожним оглядом.

В Канаді маємо сотки більших і менших хорів на місцях при громадах, організаціях, для яких цей журнал буде дійсно пожиточним і цінним. Щиро поручуємо користуватись ним. Його річна передплата в Канаді, або взагалі поза межами З.Д.А. $1.75, одно число 40¢.

Адреса „Вістей": „Dnipro"
915 Ohio. St. Paul, Minn. U.S.A.

НОВІ КНИЖКИ

Український рік у народніх звичаях в історичному освітленні — Проф. Степан Килимник. Том. V. Осінній цикл. Видавництво Інституту Дослідів Волині. Рік 1963. Вінніпег—Торонто. Стор. 288.

An Etymological Dictionary of the Ukrainian Language. J. B. Rudnyckyj. Part 3. Published by Ukrainian Free Academy of Sciences — UVAN. Winnipeg, 1964.

Острів — Петро Шумовський. Історичний нарис з передмовою д-ра В. Сенютовича-Бережного. Видавництво Інституту Дослідів Волині. Мергет-Англія, Вінніпег, Канада. 1964 р. Стор. 28.

Граматика української мови — Дмитро Кислиця. Частина 2. Синтакса. Видавництво „Нові Дні" Торонто, Канада 1963 р. Стор. 86.

Уривки зі спогадів з років 1919-1920 — Левко Чикаленко. Видавництво „Наша Батьківщина" Ню Йорк 1963. Стор. 166.

Довбуш — Віталій Волков. Роман. Видавнича Спілка Тризуб. Вінніпег, Канада. 1964 р. Стор. 304.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК V КВІТЕНЬ, 1964 Ч. 4

БЕЗСМЕРТНИЙ МИСТЕЦЬ СЛОВА

„Віками, від світанку людської історії, мистець завжди був вірний людству і стояв на сторожі його волі. І тому він, часом і самотній без нічиєї допомоги, завжди перемагав тих, хто вів війну проти людського серця".

Повищий вислів без застереження можна примінити до життя і творчости геніяльного англійського письменника, драматурга, філософа і поета Вілліяма Шекспіра. Цього року ввесь культурний світ відмічує 400-ліття з дня його народження.

Заледве чи є який інший письменник світової слави, якого філософічні думки так часто повторюють при різних ситуаціях, як Шекспірові, особливо з його найкращої драми „Гамлета". Шекспіра вивчають у вищих школах як найкращі зразки класичної літератури. Його

Вілліям Шекспір 1564-1616.

твори перекладені на різні мови світу і його драми є окрасою найкращих театрів різних народів. Його драми ніколи не старіються у своїй проблематиці, вони вічно живі, вічно вселюдські, поминаючи те, що від їх написання минули сотки років.

Вілліям Шекспір прийшов на світ 23-го квітня 1564 року в місті Стратфорді в Англії. Батько його, Джон Шекспір був підприємцем і тішився великою пошаною серед своїх співгорожан. Обидвоє — батько і мати походили з шляхетського роду. Предок Шекспіра був у свій час відзначений королем Генріком VII і нагороджений посілостями у Воркшері. Мати Шекспіра походила з родини Веліґкота у Воркшірі.

Шкільну науку побирав В. Шекспір в рідному місті Стратфорді, що в тодішніх часах була одною з найкращих шкіл в Англії і де головними були мови латинська та грецька. Тому в ранньому віці він вже запізнався з історією, літературою та античною мітологією, що так яскраво позначилась опісля на його творчости. Дослідники біографії Шекспіра твердять, що на

Віталій Коротич

ШЕКСПІР

Тоді, коли оспівують поети
Довгожданий,
Вимріяний мир,
Приносять нам Ромео та Джульєтта
Свою любов,
Величню, як Шекспір.
... Хто є Шекспір?
Чи був він?
Білі руки
Підводять вчені, їм бракує слів.
Чи був він — той актор,
Чиї перуки
Вкривали наймудрішу із голів?
Хто є Шекспір?
А що таке безсмертя?
А як сонети збурюють світи?
Мистцеві часом необхідно вмерти,
Аби своє безсмертя віднайти.
І хто глибінь тієї слави зміряв
Та правди, що чужа хитанні мод?!
Народжує Шевченків і Шекспірів
Як знак своєї вічности,
Народ.
Художник перепони днів ламає
Якщо на світі гідно він прожив.
Є дійові особи
І немає
На світі непричетних глядачів.
Високі думи час собою значать.
Стають вони мов пасмо вічних гір.
Був Гамлет.
Був народ англійський,
Значить,
Напевно був Шекспір.

шіснадцятім році життя він уже примушений був залишити школу і шукати праці, де правдоподібно був помічником-учителем в цій школі.

В епоху відродження класичного мистецтва, англійський народ проявив свій геній у театрі, штуці і був незрівняний у ході свого розвитку поруч інших народів. Само собою, що захоплення драмою молодого Шекспіра було великим, в нім він проявив свій геній, що став наче втіленням цілої англійської нації.

Вже в 1587 році, маючи 24 роки, Шекспір працював в театрі в Лондоні, спочатку як суфлер, опісля около 1593 року він вже був як актор у театральній трупі Береджа, де також виконував обов'язки режісера і драматурга, цебто писав драми для того театру. Однак писати п'єси для вистав різних театрів він почав раніше, десь около 1590 року.

Як актор, Вілліям Шекспір не здобув великої популярности, але як поет і драматург він скоро був відомий серед найширших кругів тодішньої панівної кляси. Його п'єси викликали захоплення в публіки і ставились по ріжних театрах.

Про особисте життя поета немає таких повних відомостей. Відомо, що він був одружений в дуже раннім віці з донькою шляхтича-поміщика в рідним місті і що його жінка була старша від нього на вісім років, що маючи 21 років, Шекспір був батьком трьох дітей — дві доньки і один син, який помер маючи 11 років і смерть якого батько тяжко переболів.

Не легким було й особисте життя Шекспіра, як це звичайно буває з людьми високого інтелекту і духових глибин. Такі люди живуть дуже часто століттями наперед, вони є чужими для існуючого світу і ладу та бачать в нім недоладність, зло і протиставляться йому, стають поборниками його, шукаючи шляхів до кращого майбутнього і за це, звичайно караються, страждають і не перестають змагатись.

Вілліям Шекспір помер у розквіті літ, маючи 52 роки. В останні роки життя він повернувся до родини, до рідного міста Стратфорду і свій життєвий шлях закінчив в такий самий календарний день як і народився — 23-го квітня 1616 року.

— — — — — — —

Було чимало спроб перекладання творів Шекспіра на українську мову. Найновіші в наших часах це переклади „Король Генрі", і „Макбет", що їх зробив Тодось Осьмачка, і як вийшли друком у Мюнхені 1961 року. Однак першим перекладачем творів Шекспіра на українську мову був поет і письменник Пантелеймон Куліш, що провів переклади слідуючих драм та комедій: „Отелло", „Тріол та Кресида", „Комедія помилок", „Гамлет", „Приборкана Гостроха", „Макбет", „Короліян", „Антоній і Клеопатра", „Багато галасу знечевя", „Ромео та Джуліета", „Юлій Цезар" і „Міра за міру".

Опісля інші українські письменники в різних часах робили переклади Шекспірових творів: Михайло Старицький, Михайло Рудницький, Павлин Свенціцький, В. Вер, Ігор Костецький, Юрій Клен. Іван Франко був першим, що перекладав на українську мову сонети Вілліяма Шекспіра. Опісля перекладав сонети також Ігор Костецький.

На українській сцені вперше була відіграна Шекспірова драма „Макбет" в Україні в м. Умані 1920 року у виконанні Київського Драматичного Театру, під режисурою Леся Курбаса, який також виконував ролю Макбета. Театр Українська Бесіда у Львові у 1922 році ставив драму „Отелло" під управою О. Загарова, де ролю Дездимони відограла Надія Рубчаківна, а ролю Отелло грав Олександер Загаров. Відтак в 1922 році в Київському театрі ім. Шевченка поставлено комедію „Приборкана гостроха", в 1926 році в Дніпропетровську в театрі ім. М. Заньковецької, під режисурою Саксаганського „Отелло", в Київському театрі ім. Франка 1927 р. під керівництвом Гната Юри, „Сон літньої ночі". У Львівському театрі в 1943 році, під управою Й. Гірняка було виставлено драму „Гамлет". Головну ролю грав Володимир Блавацький, а ролю короля — Богдан Паздрій, Полонія — Іван Гірняк, а ролю Офелії — Єлисавета Шашеровська. 1956 року „Гамлета" грали у Харкові і того ж року у Львові.

Сцена з „Гамлета" Львівського театру ім. Заньковецької. Олександер Гай — Гамлет, Ганна Босенко — Королева.

В змагу за майбутнє

З нагоди відкриття Інституту ім. Св. Володимира в Торонто.

При кінці минулого 1963 року, в місяці грудні, відбулось офіційне відкриття нового Інституту ім. Св. Володимира у Торонто. Подія сама собою не звичайна і святочна: оце ж сповнилась довголітня мрія членів та прихильників самостійницьких організацій, щоб у Східній Канаді, а зокрема в Торонто мати виховальну інституцію, в якій студенти вищих шкіл — семинарів та університетів могли мати своє приміщення і тим самим могли доповнювати свою українську освіту.

Досвід минулого, що інститути в Західній Канаді — Петра Могили в Саскатуні і Михайла Грушевського в Едмонтоні, що були наче заборолом перед асиміляцією української молоді, був провідною думкою тих, що організацією Інституту в Торонто клопотались. Дехто з них, як др. Степан Клімашко, сотник Богдан Панчук, адвокат Андрій Орищак та й, мабуть, інші, були питомцями інститутів у Західній Канаді. Інститут ім. Св. Володимира в Торонто, третій з ряду в Канаді є ділом рук Союзу Українців Самостійників у Канаді, які безупинно ведуть змагання за українську молодь, за її знання, за вищу українську освіту і що в третьому та четвертому поколінню в Канаді не відступають від принципу двомовности (в розумінні мови державної і мови матірної).

Багато зусиль, як поодиноких організаторів, так і громадянства вложено в організацію цього Інституту. Набутий гарний будинок поблизу університету на вулиці Спадайна коштом пожертв оснувателів та громадянства у Східній Канаді, забрало кілька років часу. Довелось мені побувати в цім будинку і спогадами ясними хвилюють поодинокі пережиті там враження. І не самий будинок, що мене захоплював своїм простором і розкладом, але та атмосфера і почате в нім життя, що вселює стільки надій, дає запоруку, що Інститут цей буде дійсно українським огнищем для молоді.

Це було восені минулого року, де у звязку з провінційним з'їздом Союзу Українок Канади в Торонто, зупинилась я там на один тиждень. Інститут готувався до свого святочного відкриття і робилась відповідна підготова. В

Сидять зліва направо: д-р Петро Смильський — (голова дирекції), Ліда Тращук — (студентка), Ісидора Борисова, Анна Фігус, Стефанія Олійник, Петро Гайо ький — члени дирекції. Другий ряд: — Тарас Мудрий (член дирекції), Володимир Лисий, Денис Карпяк, Борис Смирнів, Олекса Гусак, Петро Баран, Юрій Геник-Березовський, Вейн Долінський, Йосиф Волкавський, Ігор Стецiв, Орест Панчук, Еміль Федак, адв. Андрій Орищак (адміністратор). Знимка студентів і управи Інституту та гість Із. Борисів.

Памятна візита — Ізидора Борисова, сестра Лесі Українки в переїзді через Торонто відвідала Інститут. Зправа Гануся Фігус.

кілька днів по з'їзді Управа Інституту, запросила мене на „слово" до студентів та вечерю. Щойно почався рік і були це перші студенти-питомці першого українського Інституту в Торонто. Всіх їх в той час було одинадцять.

Переступаючи поріг, відчувала легке зворушення, поріг, це те, що ділить від себе окремі світи. І оцей світ в середині будинку це наче душа людини, в якої шукаємо краси, ідеалу, ладу, характеру... Ніжний усміх і теплі привітання панни Ганусі Фіґус, моєї молодої приятельки, яка недавно попрощала холодний Вінніпеґ і переїхала на сталий побут до теплого Торонто, обняла в Інституті позицію секретарки при адміністрації, виконуючи ролю господині „дому", надає довколишньому оточенню погідности та ідейности. В її присутности навіть ніхто не зважиться вносити сюди іншу мову, як українську.

Знайомство зі студентами відбулось за столом. Початки дуже гарні, молодь ввічлива, свідома, замітне гарне домашнє виховання. З-поміж студентів лише один мій „старий" знайомий — Еміль Федак, син Всеч. о. і добр. Федаків з Гемилтону. Перше наше знайомство з Емілем було, коли йому було около 10 років. Зараз він студент університету. Це перші студенти-питомці Інституту св. Володимира. Вони попадуть до історії його, нададуть йому тон, характер, витворять звичаї, традиції від яких буде залежати цілий майбутній напрям. Тут і заповідається програма вищих курсів українознавства, тут, мабуть, відтвориться кружок „Каменярів", що мають за собою в Канаді таку славну історію...

Після короткого слова до студентів, підкресливши вагу української освіти побіч канадійської, яка доповнює людину, робить її більш многогранною і корисною для суспільства і побажавши, щоб їх мрії сповнились, на спогад я подарувала до їх бібліотеки книжку „Українська жінка в хореографії" Марії Пастернакової — видання Союзу Українок Канади та числа журнала „Промінь".

З погідним настроєм і вірою в майбутнє лишила я пороги Інституту св. Володимира в Торонто. А в недовзі, в місяці грудні 1963 року відбулось офіційяльне святочне відкриття, з відповідною програмою, промовами та доповненням пожертв для завершення цього благородного діла.

Свято відкриття відбулось величаво, про нього широко описувала українська преса. Хочеться лише побажати йому найкращого розвитку, щоб в нім українська студентська молодь справді знайшла для себе це огнище культури і щоб понесла звідти у світ поза його пороги серце сповнене любов'ю до свого народу і службу його високим ідеалам.

Н.К.

СПРАВЛЕННЯ НЕТОЧНОСТИ В СТАТТІ ПРО НАТАЛЮ ЛЕВИЦЬКУ

В статті під наголовком „Памяті театральної артистки Наталії Левицької-Нички", що була надрукована в ч. 3. „Променя" з березня 1964 р., трапилась неточність, яку справляємо на основі точної інформації з кругів найближчої рідні покійної, а саме: Наталя Левицька була дочкою інженера Юліяна Левицького (а не як хибно подано Костіва) і Леонтини з дому Костів. Отже Левицька, це її дівоче прізвище.

Крім того подаємо точніші інформації до осіб на знимці долученій до статті. Отож в першому ряді між Н. Левицькою і Красноперою сидить заступник управителя театру п. Попович, а в другому ряді в середині стоять два брати Кипріяни.

Крім того слід уточнити що в „Грісі" Винниченка Наталя Левицька грала ролю Ніни, яку її подруга здрібніло називала „Муфтою".

Тоня Горохович

Батьки і їх роля у вихованні

УКРАЇНСЬКА ВИХОВНА СИСТЕМА І РОЛЯ У НІЙ БАТЬКІВ

Роля батьків у вихованні дітей не кінчиться на створенні доброї атмосфери у домашньому середовищі. Багато батьків докладають якнайбільше зусиль для справ виховання своїх дітей, але не все висліди бувають позитивні. Бо крім дому на дітей впливають ще інші середовища (школа, вулиця, мистецькі, спортові та всякого роду розвагові угрупування), які часто, з різних причин, впливають на молодь куди сильніше як домашнє середовище. Завданням батьків є так повести справу, щоб дитина підпадала лише під доброякісні впливи оточення і щоб була збережена від усього, що в середовищі позадомашньому шкідливе. Але, щоб такі умовини створити, для цього треба цілої системи організацій, збірного зусилля спільноти. Система ж — це багато продуманих і згори узгіднених заходів, при допомозі яких ідея — задум переводиться в життя. Щоб система могла діяти, треба її знати, послідовно переводити в життя. Наприклад: справа української мови серед дітей. Багато батьків занедбують уживання української мови як розговірної мови в сім'ї, українство своїх дітей, а часто й своє власне зводять до дуже убогих форм вияву. Багато дітей з таких домів, хоч і признаються до свого українського походження, хоч і вміють деклямувати українською мовою на святах механічно вивчені вірші, хоч співають пісні, пишуть писанки, вдягаються в народні одяги і танцюють завзято українські танки, але бракує їм найсуттєвішого — знання мови, цієї першої ознаки національної приналежности, передумови до того, щоб пізнати культуру свого народу, відчути й сприйняти питоменності її духа. Щоб почуватися українцем не вистачає тільки знання обмеженої кількости слів з української мови, читання і писання. Проблеми українства не можна зводити тільки до тих його елементів, що діти пізнають в українознавчих початкових школах. Тому українська освіта не може кінчитися тільки на кількох клясах народньої школи. Молодь з розбудженими духовими зацікавленнями повинна закінчувати українознавчі курси середнього типу, а студентська молодь студіювати українознавство на славістичних відділах при університетах. Бо щойно у старшому віці молодь може вповні зрозуміти проблеми українства в її історії, літературі, культурі взагалі. Саме схоплення всіх проблем виховання і потреб українства в діяспорі в одній загально-українській виховній системі покаже в яких місцях і в яких ділянках треба нам зосередити найбільше наших заходів і зусиль, де робимо промахи. А батьки, як члени церковних громад, громадських культурно-освітніх, політичних, мистецьких і професійних організацій і установ, можуть і повинні вирішувати хід справ по лінії добра спільноти і виховних потреб молодого покоління.

Українська ВИХОВНА СИСТЕМА, маючи на увазі потреби України, уважає, що основним завданням українства поза межами батьківщини є формування світогляду, характеру і норм поведінки кожного члена народу з молоді зокрема. Тільки на перший погляд виглядає, що кожна нація змагає до одного і того самого ідеалу — виховання добрих громадян. Все ж очевидним є, що кожна національність має свої потреби, свій світогляд і свій характер. Кожний народ має своє особливе поняття ідеалу виховання, створене особливостями характеру й історією народу. У всіх народів є своя особлива національна система виховання, своя особлива мета і свої засоби здійснення цієї мети. Українська спільнота, маючи свої специфічні обставини й потреби, не може обійтися без своєї окремої ВИХОВНОЇ СИСТЕМИ. Українські батьки — громадяни, не можуть, наприклад, байдуже спостерігати як їхні діти, йдучи слідами молоді деяких державних народів, що їм марнування молодих характерів і талантів не є таким шкідливим як нам, шукають у житті тільки заспокоєння еґоїстичних прагнень матеріяльного добробуту, ситости, уникання перешкод, повного незацікавлення долею народу. Тому наша молодь має побільшені обов'язки зв'язані із двома школами, тому серед неї не може бути „лінюхів", які не здобувають фахів, які не люблять трудів і невигод, а які хочуть тільки брати від життя, нічого від себе в нього не вкладаючи. Тому у нас, кожна матір і кожний батько — це ініціятори і реалізатори усіх практичних заходів для здійснення загально-національних цілей. В державних народів багато з цього здійснюється розпорядками урядів, у нас з почуття

обов'язку супроти Бога і батьківщини, ближнього. Тому в нас так ціниться приватна ініціятива, індивідуальність, провідник. Усе наше добро у характері, в особовості. Виховання цих індивідуальностей, боротьба з популярним серед американського суспільства конформізмом — це також особливість наших виховних напрямних.

Як же ж конкретно можна кожній матері й кожному батькові включитися у організацію заходів біля виховання українських громадян?

Коли дитина виросте з немовлячого віку, їй уже потрібно товариства для забави, змагання, для гармонійного розвитку її особовости. Першим позадомашнім середовищем дитини є дитячий садок (передшкілля). Постійні дитячі садки, такі поширені перед війною в Европі і на Західних Землях України, в Канаді не є популярними. Пояснювати це треба мабуть, тим, що тут є обов'язковою для всіх державна система передшкіль, тобто, що діти вже у дошкільному віці підпадають під державну шкільну систему. Крім того організація окремих українських постійних дитячих садків натрапляє на труднощі ще тому, що вони вимагають великих вкладів грошей і кваліфікованих дошкільних учительок. Кількість українських дітей у постійних дитячих садках, що існують по більших осередках у Канаді, маліє з кожним роком і залежить це від того чи є ще в тих осередках працюючі матері, що мусять залишати своїх дітей поза домом. Щораз то більше серед нас зрозуміння того, що перебування матері з дошкільними найкорисніше впливає на особовість дитини, бо ж це є згідне з найновішими вказівками психології та педагогіки.

Все ж таки ці твердження ніяк не є доказом, що дошкільнята не потребують своїх позадомашніх середовищ і що дошкільне виховання може обійтися без громадського чинника. Саме дошкільний вік вимагає особливої уваги виховників, щоб покласти основи під національне виховання, щоб підготовити дітей до виходу у світ ширший, інший, чужий. Перша справа, яка вимагає правильного підходу і розуміння — це українська мова серед дошкільнят. Бувають випадки, що англомовні „українські" доми, не даючи дітям змоги засвоїти українську розговірну мову, посилаючи їх до українських садків, вимагають від садівнички уживання англійської мови в розмові з їхніми дітьми. Це дуже неправильний підхід, що не тільки утруднює працю виховниці, але й взагалі заперечує цілі існування українського садка, методи виучування другої мови. Двомовність у системі методів засвоювання інших мов сучасними педагогами гостро засуджується, досвід доказує, що навчатись другої мови можна куди скоріше й успішніше у повному виелімінуванні своєї мови. Українська мова серед дошкільнят — це перший щабель у національному вихованні. А щоб укріпити дитину в рідному середовищі, аби вона була відпорною на всі інші майбутні впливи, треба їй дати українське культурне дитяче середовище. Найбільш життєздатною формою такого середовища являються тепер ДИТЯЧІ СВІТЛИЧКИ, тобто форма дитячого садка, який діє два-три рази на тиждень. Діти сходяться для спільної забави, для утвердження себе в дитячій спільноті, пізнавання ширшого світу, познайомлення з українською дитячою культурною спадщиною у формі музики, танців, концертів, театру, драматизації, дитячої літератури тощо. Все це додає дітям емоції, багатство вражень, закріплює навички, уміння, знання, розвивається культура мови, поведінки — словом все це дає паростки національного виховання. Защепити їх можливо найкраще тільки в дошкільному віці, бо вік цей найбільше піддатливий для записування в дитячій душі перших зарисів майбутньої свідомости.

Для організації дитячих світличок потрібно ініціятиви місцевих Управ СУ, але ведення їх повинно зактивізувати всіх матерів. Бо кожна з них може причинитися до успіху світлички. Підшукання відповідного приміщення, пристосування цього приміщення для дитячих потреб, підготова програми занять, імпрез, а саме головне: вишкіл вихователек — все це належить до матерів в найбільшій мірі. Як має виглядати приміщення і справа фахової підготови вихователек — це спеціяльна проблема, вимагає вона окремого обговорення і докладніших інформацій, що їх можна знайти в багатій англомовній і українській літературі на цю тему. Тут нас цікавить найбільше те як матері можуть включитися у працю світлички.

Провадити нормальні заняття з дітьми у світличці — це справа вихователькі. Але підготова імпрез для дошкільнят — це вже вимагає співпраці ширшого гурта матерів. Ми згадали такі форми імпрез: вечір (пополудне) музики, танців, концерти, театр для дітей і дитячий театр драматизації казок, розповіді для дітей, прогульки тощо. Вечір музики-співу — це дитяча імпреза, на якій діти слухають відповідних для їх дитячого рівня музичних композицій у виконанні старшими дітьми чи дорослими-

ми, де діти співають збірно й індивідуально, де вони виконують під звуки музики імпровізовані рухи, проводять музичні гри. На такому вечорі музики може виступити хор дорослих (гурта матерів). Можна також знайомити дітей з різними родами інструментів, запрошуючи бандуристів, сопілкарів, скрипаків. Діти люблять концерти народної пісні. Ті пісні, що їх діти співають одноголосно, підготовити в два голоси. При складанні програми концерту треба враховувати загальний і музичний розвиток дітей. Коли є необхідність, треба пояснювати зміст перед її співанням, щоб полегшити сприймання матеріялу. Дитячі костюми забави завжди успішні, дають дітям багато переживань. Від матерів залежить, аби вони були відповідно підготовані (костюми зв'язані із українською культурою, декорації залі в українському стилі, відповідна програма, музика) та проведені. Навіть відбуття такої забави вимагає вкладу праці більшого гуртка матерів. А підготова дитячого театру (чи то театру для дітей, коли грають дорослі, чи самі діти), вистави ляльковго театру, чи хоч би театру тіней — все це вимагає зусилля більших гуртів, а не тільки одиниць. Все це вдячне поле для вияву ініціятиви членів СУ, проби сил, творчого зусилля, яке одиноке дає радість життя. Кожна форма праці з дошкільнятами вимагає праці над собою. І я вірю, що серед великої кількости членства СУ знайдуться потрібні сили: музикантки, артистки, розповідачі — мистці живого слова, співачки, організаторки, вчительки, технічні „винахідники", режисери, які, зрозумівши справжні потреби і цілі існування жіночих гуртків, звернуть їх енергію в найбільш доцільному напрямі. Вперто і послідовно, терпеливо і радісно треба наші виховні гасла поширювати серед загалу. Щоденні розмови, дискусії над статтями на виховні теми, що їх започаткували деякі Відділи, познайомлення із виховною літературою — все це зачинається від одиниць. Великі діла складаються з індивідуальних вчинків. Розумна й охоча людина знайде сотні способів, щоб промостити шлях до серця ближнього, аби його з'єднати для доброї справи. Пригадуєте біблійну розповідь про ізраїльський народ і Мойсея, коли вони станули безрадно над Червоним морем, яке заступило їм дальшу дорогу Бог тоді сказав Мойсеєві: „Не звертайся до мене, а промов до ізраїльтян, хай ідуть вперед?" І розступилося море перед народом...

Лист до редакції і журналу „Промінь"

Вельмишановна пані Редакторко!

Прошу Вас дозволити мені через Ваш заслужений журнал подякувати всім науковим, культурним та громадським організаціям і окремим особам, що привітали мене добрим словом в день відзначення сорокаліття моєї літературної праці.

Дякую Об'єднанню Українських Письменників „Слово" та Українській Вільній Академії наук у США за влаштування літературного вечора, п. Григорієві Костюкові за зроблений підсумок мого літературного доробку і п. Володимирові Маяковському за влаштування виставки моїх друкованих праць та рукописів із матеріялів Архіву-Музею УВАН.

Дякую щиро за привітання: Об'єднанню Українських Письменників „Слово", що виголосив п. Григорій Костюк; Управі Української Академії Наук, що виголосили п.п. Юрій Лавріненко та Іван Замша; Філядельфійській Філії „Слова"; Вашінґтонській Групі УВАН; Науковому Товариству ім. Шевченка; Конґресовому Комітетові Америки; Українському Лікарському Товариству Північної Америки; Товариству Українських Інженерів — Відділ Метрополії Нью-Йорк; Окружній Раді Союзу Українок Америки (Нью-Йорк); Культ.-Освітній Комісії СФУЖО (Нью-Йорк); Гурткові Книголюбів у Нью-Йорку; Гурткові Книголюбів у Торонто; п. Юрієві Шерехові. І всій громаді, що своєю особистою присутністю засвідчила прихильність до моєї літературної праці. Глибока подяка паням Лідії Крушельницькій та Ользі Кириченко за їх мистецьке читання новель.

Сердечно дякую за дар на видавничий фонд: Окружній Раді СУА (Нью-Йорк) — 145 долярів; Культ.-Освітній Комісії СФУЖО (Нью-Йорк) — 10 дол.; Гурткові Книголюбів у Нью-Йорку — 10 дол.; п.п. Ганні і Василеві Шерей — 10 дол.; п.п. М. і М. Леванісів — 10 долярів. Ці пожертви — перший наріжний камінь на видання моєї праці „Благослови, Мати!", що вже понад рік чекає меценатів, а й надіється, що таким збірним меценатом і видавцем стане українське жіноцтво.

Зворушена моя подяка ВСІМ!

Докія Гуменна

Марія Пастернакова

НАДЯ ПАВЛИЧЕНКО БУХАН

„Людей з ідеями, свіжими й сміливими потребує сьогоднішнє життя, людей обдарованих творчою уявою, які могли б додержати ритм прискореної ходи нашого часу, людей, яких імена вписалися б тривкими літерами в історію культури окремих народів і водночас стали б власністю всього людства" — спокійним тоном висловлює високочолі думки молода танцюристка Надя Павличенко. А втім вона не тільки переконливо говорить оці ваговиті слова, вона сама теж ділом включається у піонерську працю в ділянці модерного мистецького танцю, докладніше — у „мистецтво руху" (Art of Movement). Це нове — і не нове відкриття в ділянці танцю, що у плетиві рухових узорів, чистоті ліній та їх пластичному вислові може уявляти хореографічний образ, скульптурні форми або орнаментальний рисунок. Тут сюжетна дія непотрібна як непотрібна вона в чистій музиці або абстрактному мистецтві.

У своїй студії „Pavlychenko Studio" в Торонто вона веде кляси для любителів танкового руху різного віку (від 3—55 р. життя). Проте найбільшу й особливу вагу вона приділяє дитячим групам, в яких навчання веде методою Карла Орффа (стор. 93)[1], що кладе наголос на природне відчуття музичного ритму і гармонії. Перше місце займає тут слово і рух тіла, відтак включається спів — усе у вільній імпровізації, керуване звуком перкусійних інструментів, що у висліді дає чітку картину музично-рухової експресії. „Мелодійна українська мова і пісня — каже Надя — особливо сприємливі та милозвучні для системи К. Орффа". Метода ця ніяк не претендує на професійний вишкіл і є виключно виховним засобом у музичному й загальному вихованні, зокрема в дошкільному його періоді. У вільних драматизованих іграх і фізичних вправах вона дає дітям свободу і радість самовияву, розвиває їх фантазію, яка саме в ранньому віці має найбільш інтесивну силу, відкриває вроджені таланти, унапрямлює індивідуальність, збуджує довіря до себе і вкінці вчить дітей активно співжити і співпрацювати з другими, без копіювання один одного, без стандаризації. З тієї музично-рухової бази виростають необмежені можливості рухового вислову, що охоплені ритмом і формою дають струнку, многогранну побудову мистецького танцю.

Надя Павличенко, донька відомого українського науковця, професора університету в Саскатуні, народилась в Канаді. Вже з ранніх років вона полюбила танець і перші його лекції давала своїм доням їх мати. Потім Надю вчила її старша сестра Люся, яка студіювала класичний танець в „Royal Academy of Dance" в Лондоні. Вже в тому часі в Наді зродилось зацікавлення зв'язком фізичного руху з внутрішним станом людини, що й лежить в основі первісних, примітивних танців. Закінчивши середню школу, вона вписалась на відділ фізичного виховання в МекҐил університеті в Монтреалі. Одначе тут не найшла того, чого бажала, за чим шукала. Рух був тут тільки програмовим виразником плекання фізичної культури і здоров'я, а не виявом власних ідей, глибоких відчувань, своєї особовості і власного мистецького „кредо". Після закінчення студій вона виїхала до Лондону, де вчилась в „Laban Studio" (стор. 90). Цей характер студій вже більше підходив уподобанням Наді, він вказував шлях до індивідуального вияву, проте широко розкрилися перед нею обрії для вільної творчості тільки в школі модерного мистецького танцю в New London, Connecticut, де студії ведуться за зразками передових майстрів танцю в Америці — Марти Ґрегем, Хозе Лимон і Мерси Канінгем (стор. 96—102). Знаменитий вступ до того рода модерних танців дає вимоглива і сувора в дисципліні техніка Люї Горста. (стор. 95).

Наспів вкінці час, коли Надя почувалася вже цілком на силах пробувати самостійного лету і це не тільки сама, але з гуртом нею вишколених молодих талантів. З цією метою заснувала в 1963 р. „Pavlychenko Studio", де виявляє себе не тільки високої класи мистцем-педагогом, обдарованим творчою інвенцією, але однаковою мірою теж вникливим психологом. Особливо тонко і тактовно вона веде лекції з молодшими учнями, бо, як каже, „в кожній дитині жевріє іскра мистця, її слід обережно роздмухувати, щоб одним невідповідним подувом її не погасити, можливо, на завжди. Стільки талановитих людей остає в житті пересічними, бо у дитинстві не дали крилам радості літати". Творчі сили необхідно культивувати вже у заранні життя, щоб дитині, а згодом людині дати можливість бути повновартісною, щасливою. Зокрема українському народові потрібні творчі уми, яскраві індивідуальності, перед якими наша історія ставить важливі відповідальні

[1]) Стор. книжки „Українська жінка в хорографії".

завдання.

Надя Павличенко активно включається теж в організоване українське життя і заки приїхала на постійний побут до Торонто, вона співпрацювала зі сестрою Люсею в ними зорганізованій групі народних танців „Євшан", яка зістала вирізнена першою нагородою на фестівалі народних танців в Саскатуні у 1961 р. Надя

була керівником одної з найбільш імпозантних українських вистав в Саскатуні 1961 р. п. н. „Життя Поета", в якій зображено у вокально-хореографічних картинах життя Тараса Шевченка. Зараз вона вчить українських народних танців в студентському клюбі в Торонто і є членом ініціятивної групи, яка підготовляє підручник українських народних танців. Праця у тій ділянці — думають вони — повинна вестись скоординовано, придержуючись основних, автентичних елементів української танцювальної традиції. Надя має прекрасне відчуття стилю народних танців і до детальності знає український народний стрій. Своїм знанням мистецтва у різних його виявах і своєю особистою культурою вона добуває собі заслужене признання і симпатію серед чужомовних та українських учнів, яких доволі поважна кількість вчащає на її лекції в „Pavlyehenko Studio".

Одружена з мистцем — архітектом George Buehan, Надя увійшла у ширший мистецький світ, в якому находить атмосферу і стимули для своєї праці в ділянці модерного мистецького танцю. Проте батьківські національні заповіти настільки закарбувались в її душі, що вона не розгублюється в чужому середовищі, а навпаки вміло поєднує спадщину української культури з новими сучасними течіями, що й робить її особисте життя багатішим, цікавішим. Її бажанням є мати дві постійні танцювальні групи — українського народного і модерного мистецького танцю. В одній і другій хотіла б мати танцюристів, які розуміли б і любили б танець і вміли б індивідуально, за розмірами свого таланту передати його зміст і красу. Наполегливою, плановою працею і вірою у свій мистецький ідеал Надя Павличенко Бухан прямує до бажаної мети у повному розумінні Довженкових слів:

„Свій парус ладячи крилатий,
Пливти без компаса не смій."

Микола Нагнибіда

**
*

Мати моя, Марія,
Читати мене навчала
Сестра у моє дитинство
гарних пісень наспівала,
Брат у степах широких
сіяти вчив, косити,
Батько пораяв сину
кувати залізні квіти.
Так і живу я ниі,
Матері мову шаную,
Море глибоке море,
в рідному слові я чую.
Прагну в те море безоднє
влити свою краплину —
Душу свою і мрію —
серця свого жарину.
Так і живу я нині —
пісня моя дружина,
В журі моя розрада,
світла моя година.
Подруга вірна в дорозі,
щирого серця вітрило...
Горе було б без пісні,
серце б моє скам'яніло.
Так і живу я нині —
землю добром обсіваю.
Від дальніх Амурських сопок
до тихих долин Дунаю.
Велике моє товариство —
з братами іду сіячами
і згоди висока зірка
у полі стоїть над нами.
Так і живу я нині —
з юнацтва навчився кувати,
І прошу для рідних діток
троянд накувати з гармати.

ЗА МАЙБУТНЄ КАНАДИ

Конференція Алюмнів Манітобського Університету

Дня 7-го березня відбулася сьома з черги конференція алюмнів Манітобського Університету під гаслом „Канада: Одна нація чи дві?" Актуальність теми, відповідне місце й час зібрали поверх триста учасників, що брали участь в групових дискусіях, пленарних доповіддях федерального міністра Дост. М. Сове та парляментарного секретаря Ж. Л. Петина й в кінцевому панелі в складі, крім вище названих. проф. М. С. Доннелі, Проф. В. Л. Мортон, пані Ольга Войценко й Суддя В. Дж. Ліндал.

Хоч справа англо-французьких відносин на терені Канади була основною, то виринула теж і проблема української етнічної групи в Канаді, що знайшла своє обговорення в цікавих і обєктивних ствердженнях пп. Пепина, Ліндала й в пані Войценко.

Між учасниками конференції можна було завважити поважну кількість українців, деякі з них брали участь в дискусіях і групових семінаріях. Спеціяльними гістьми конференції були два члени Королівської Комісії, француз з Монтреалу, Ж. Л. Ганьон, та проф. Яр. Рудницький з Вінніпегу.

В загальному конференція стояла на високому інтелектуальному рівні, проходила в атмосфері толеранції й взаємодовіря й викликала дуже позитивну оцінку в англо--й-франкомовній пресі в Канаді.

Дмитро Міщенко

СІВЕРЯНИ

РОМАН

(Продовження)

— Я прийду проводжати вас, татуню. Накажу няньці, щоб розбудила, коли їхатимете. А поки що — на добраніч. Красно дякую вам, що не відмовили. Із Всеволодом я спокійніша буду.

„Із Всеволодом".

Князь побажав доньці доброї ночі, однак коли стала виходити, не витримав і зупинив уже біля самого порога.

— Доню, — окликнув несміливим, ледве чутним голосом. — А він... подобається тобі?

Княжну ніби окропом облили: почервоніла, однак не розгубилася.

— Що ви, татуню! Ми тільки дружимо з ним.

— Дружите? — князя брала вже неабияка цікавість. — Коли ж ти встигла здружитися? Адже він тільки-но прибув до нас у Чернігів.

Княжна потупила зір.

— Я... переховувалась у них. Та й раніш іще...

— Раніш?

Чорний і зовсім сторопів. Ніяк не міг збагнути, що вона каже, як це могло статися.

— Я чогось тут не розумію, доню, — сказав по довгій паузі. — Адже Всеволод не сіверянин. Як ти могла переховуватись у нього? Та й хто се „вони"? У кого се „у них"?

Почувши те, Чорна одразу ж забула про сором і, спантеличена, глянула батькові у вічі.

— Як се — не сіверянин? Хто вам сказав, що Всеволод не сіверянин?

— Таж сам Всеволод! — розвів руками князь. — Говорив, що він із бродників, з-за Сули нібито.

„З-за Сули? Чому з-за Сули? Нащо він сказав так? Адже... Х-ха!"

Догадавшись, в чому тут справа, княжна націлилась було сказати князеві, та спохватилася вчасно, і сама ще не розуміючи чому, приховала од батька свої догадки.

— Може, боявся, що не приймете в дружинники, — відповіла вагаючись. — Адже у нас чужинцям більше вірять, ніж своїм.

Чорному не сподобалась та відповідь, але, видно, переконала, бо не допитувався більше, наказав донці іти в свої покої.

Княжна не стала ждати перших півнів. Як тільки помітила, що батько викликав до себе Всеволода, а потім — і начального мужа з княжої сторожі, одяглася в просте, хоч і не зовсім грубе воїнське вбрання і, поминувши дружинників, що чатували біля терема, попрямувала до житла, де містилася уся сторожа.

— Мені потрібен начальний муж, — сказала отрокові, що виріс перед нею при самому вході.

— Зараз покличу, — засуєтився отрок, пізнавши в ній княжу дочку.

До Чорної вийшов той самий муж, якого бачила вона нещодавно у князя.

„Як, татусь не послухався мене? — здивувалася дівчина. — Лишив на чолі сторожі не Всеволода, а сього літнього мужа? Але ж кому? Не повірив? Узяв під сумнів його честь?"

Гнів і образа, що підступили раптом до серця, штовхнули було дівчину на думку піти і виказати батькові, коли не гнівом, то сльозами примусити його зробити так, як вона хоче. Проте якась частка здорового глузду утримала княжну від того вчинку і спершу охолодила, а далі й розрадила.

— Князь говорив начальному мужеві, щоб він узяв Всеволода в число вогнищної сторожі? — неспокійно, але твердо запитала дівчина.

— Так княжно.

— А де він єсть?

— На конюшні зараз. До коня пішов навідатись.

— Гаразд. Я знайду його там. Пробі, — спохватилася дівчина. — Мало не забула попередити. Всеволод буде мені потрібний сієї ночі: супроводжуватиме мене по окольному граду.

— Що ж, — знизав начальний муж плечима, — хай буде так. Всеволод — надійний страж. От тільки чи варто княжні роз'їжджати вночі?

Чорна зрозуміла той натяк і попробувала вигородитись.

— Муж, думаю знає, чому я змушена буду поїхати до брами? Адже князь розмовляв із ним.

— Так. Але князь наказав берегти княжну, як зіницю ока. І коли вже вона насмілюється їхати, то я споряджу їй сторожу в кілька мужів.

— Ні, ні, — злякалася дівчина. — Сього не треба! Досить буде і Всеволода. Я покладаюсь на нього. Та й пізніше се, не зараз, — знайшла вона нарешті причину полишити в спокої цього вельми ретивого мужа.

Цього разу Всеволод не зрадів їй. Переконавшись, що поруч нікого немає, не в жарт став дорікати дівчині.

— Нащо княжна зробила так? — супився він. — Хто прохав у неї сього заступництва, турбот оцих небажаних?

Чорна дивилася на нього, спокійно і навіть усміхнена.

— Ти... незадоволений?

— Ще б пак. Вранці каган не вийшов на поєдинок, а ввечері княжна потурбувалася увільнити від січі. Я може, чекаю її, як порятунок, як чогось жаданого, конче потрібного.

— А нащо? — лукавила дівчина. — Чому се в тебе така жадоба до січі?

Якийсь час Всеволод не знав, що сказати. Схоже було, що він і сам уперше подумав про це.

— Як — чому? — озвався нарешті. — Так вигнати треба асійців.

— І тільки? — допитувалась княжна.

Всеволод відчув у цьому запитанні щось насмішкувате, єхидне навіть, і ще більше розгубився.

„Що, — питав він себе, — вона знає мої наміри? Але звідки? Адже я нікому не хвалився про те, словом ніде не обмовився".

Безпорадність розізлила, зрештою, витязя, і він гнівно насупив брови.

— Княжна, бачу, не вірить мені. Їй смішно з сього. А я хочу знати: нащо відкликано мене?

Чорна теж відчула, що втрачає рівновагу, і поспішила пригасити в собі ту ледве народжену, ще не роздмухану іскру.

— Так треба, Всеволоде, — глянула на нього тим теплим і лагідним поглядом, який і камінь здатний розтопити. — Маю доручити тобі діла куди важливіші січі.

— Які ж се діла?

— Дуже важливі, Всеволоде. Тільки тобі і зважуюсь довіряти їх. Для того, щоб знав, і випрохала тебе у князя. Але тут не можна говорити про них. Сідлай Вороного, виїдемо в безпечніше місце, і там я повідаю тобі. Геть усе повідаю!

Та Всеволод не хапався. Стояв, замислений, і думав, зважував почуті від неї слова.

— Ти... не віриш??

— Не знаю, — зам'явся витязь. — Мені здається, що найважливішими є зараз ті діла, які князь намислив робити.

Чорна задумалася.

— Ну, як хочеш. Наполягати не стану, — сказала тремтячим од хвилювання голосом. — І прохати не буду! Сама поїду, коли так!

Княжна рушила було до виходу, та Всеволод опам'ятався на той час і заступив їй дорогу.

Почекай, княжно. Може, я й справді помиляюся. Почекай, я зараз.

Спритно, як і личить витязеві, кинувся Всеволод до Вороного і, поки конюші готували для княжни Сокола, вивів свого огира надвір осідланим, готовим до верхової їзди.

Чорна все ще не прощала Всеволодові його недовір'я — підійшла, сувора, гнівна навіть, і, оглядівшись, сказала притишеним, невдоволеним голосом.

— Ти що, на прогулянку зібрався? А броня де твоя?

— Хіба...

— Усе бери з собою: шолом, кольчуг, меч, щит, спис і навіть лук із стрілами. Дорога буде далекою і небезпечною.

Це вже й зовсім здавалося загадковим, і Всеволод заметушився на радощах, не знав, куди подіти поводи.

— Потримай, княжно, — ткнув він їй у руки. — Я зараз.

Ту ж мить зник у густих вечірніх сутінках.

Коли опинилися в безпечному місці, княжна перша спішилася і, припнувши Сокола, стала під самотнім, не в міру крислатим дубом.

Всеволод теж не барився.

— Ну, то кажи ж, — допитувався він у дівчини, — куди я маю їхати, що то за діла такі важливі, по-твоєму?

Чорна почала здалеку.

— Скажи, якщо князь справді виведе на поле брані воїв і дружину, ти віриш, що звитяга буде за ним, що ми переможемо хозарів?

— Аякже! — гаряче відгукнувся Всеволод. — Сили у нас немалі, вої охоче йдуть на січу і битимуться за двох.

— А я не вірю, — просто і твердо сказала княжна. Видно було, що вона виносила цю думку, що вона певна в цьому.

Всеволод оторопів.

— Як так — не віриш? Чому?

— А ось тому. Сили у нас справді немалі, та вони набагато менші, ніж у хозарів. Вої наші справді охоче йдуть на поле брані, але вони не мають такого ратного хисту, як комонники хо-

зарського кагана. Князь покладає надію на раптовість нападу — він справді виступає вдосвіта, коли всі спатимуть. Се єдина його перевага, і тому я не перечила татусеві. Але в звитягу над хозарами не вірю: надто ризиковний він, задум той. Хозари можуть розгадати — не сплять же вони покотом, є, очевидно, і сторожа, і дозори. Чи відаєш ти, що буде тоді, коли розгадають і, може навіть влаштують засідку?

— А ополчення? — не поступався Всеволод. — Хба князь не покличе народне ополчення?

— Скільки його, ополчення того? Ну, прийдуть із Сновська, з городищ окольних. Але хіба то сила? Адже з дальніх градів не встигнуть підійти. Та й з ближніх не всі підуть на поклик князя — залоги теж лишаться по острогах.

— То що ти надумала робити?

— А ось що. Незадовго до нападу асійців був у нас київський князь, Олегом іменується. Він радив татові об'єднати сили обох племен, аби назавжди вигнати хозарів із Сіверянщини. Але татусь не дав на те згоди. Не вірить він йому. Любеч, каже, посів, а тепер і на Чернігів, на всю Сіверянщину зазіхає. А то неправда є: в Олега чесні наміри.

— Звідки ти знаєш, що чесні? — перепитав її Всеволод. — Може, князь правду рече.

— Та де там! — заперечила дівчина. — На віче брань була через се. Князя мало з стола не прогнали.

Всеволод задумався.

— Гаразд, — сказав опісля. — Нехай я поїду. Думаєш, Олег повірить мені й прискаче на ранок з усією дружиною? Адже угоди не було.

— Була, Всеволоде! Я навіть певна, що він не в Києві зараз. Стоїть десь неподалік від землі Сіверянської й чекає на мій знак.

— На твій? — і здивувався, і налякався витязь. — А чому се на твій? Я тут чогось не розумію.

— Бо татусь відмовився тоді мати з ним угоду ратну. А я... наполягала, — злукавила дівчина. — Я знала, що без Олега нам не обійтись. І Олег се знав. Тому й лишив мені свій перстень. Тому я й дію таємно від князя.

— Тобі? Перстень?

— Ось, — не розгубилася княжна і показала його Всеволодові. — Іменний. Казав, як тільки що, пришли його з гінцем. Я буду тут як тут.

Всевлод подивився спершу на неї, потім на персня, але, не розгледівши його в темряві, примовк і задумався.

А княжна не втихала.

— Ти один знаєш таємні стежки в лісах, — пояснювала вона свій вибір, — тільки ти й зможеш поминути хозарську заслону, вийти на битий шлях, а там — і до табору київського князя в Ольжичах, чи, може, й у самому Києві. Чуєш, Всеволоде? Ти один можеш. У мене тільки й надії, що ти.

Але Всеволод мовчав.

— Ну, чому ж мовчиш? — рубилася вже княжна. — Злякався, чи що? А каже: я з бродників, а Засулля степового.

Жарт цей ніби вколов витязя.

— Як, ти і се знаєш?

— І се, — підбадьорилася дівчина. — Шила в мішку не втаїш.

Всеволод не знав, що сказати їй на те. Стояв якийсь час і лупав очима.

— Але звідки ж, княжно? — наївно і боязко спитав він у дівчини. — Дружинники називали мене так чи...

— Ні, ні, не дружинники, — спішно заперечила Чорна. — Татусь хвалився, як ти іменував себе.

— Князь?! — аж підскочив витязь. — І ти сказала йому, хто я є насправді?

Іншим разом княжна пожартувала б, потішилася б його розгубленістю, страхом. Та зараз не до жартів. І вигідно було показати себе такою, яка вона є.

— О ні, — сказала тихим і прихильним голосом. — Я утрималася, Всеволоде. Сама не знаю, що напоумило мене, але утрималась і не сказала, що ти за один.

Всеволод розчулився, ладен був обняти й розцілувати княжну, таку хорошу і таку чарівну в сутінках цього незвичайного липневого вечора. Але він не зробив цього. Він мав уже досвід і не наважувався поділити з нею ту радість, що виповнила йому серце і п'янила вже розум.

„Вона не сказала, вона утрималась! Сама не знає ще чому, але утрималася!"

Це було усе, чого він бажав. Це була вершина щастя. І Всеволод відчув раптом, як хміль змінюється в ньому збудженням, до рук прибуває неймовірна сила. Схотів би, здається, — і знявся б у повітрі, птахом понісся б над землею!

Проте, як віддячити дівчині, не придумає. Обняти — страшно. Потиснути, як витязю під час замирення, руку, — незручно.

І раптом пригадав її прохання. Пригадав — і оживився, обрадований і збуджений, кинувся до дівчини. (Далі буде)

1-шій ряд зправа пані: В. Завадська, К. Сакалюк — місто голова СУК, Ст. Савчук — голова ОУК, Ганна Дмитерко-Ратич, інж. Л. Вертипорох — голова відділу КУК, І. Петрів — місто-голова ЛУКЖ, др. Зоя Плітас, Ст. Процiв — голова від ОУК. Другий ряд зправа: Д. Гошуляк — рек. секр. КУК, Н. Кузій — голова від. СУК, інж. О. Палієнко, Н. Ганківська, М. Солонинка — голова ОЖ ЛВУ, І. Чолій, М. Стойкевич, П. Мошук — 2-га місто-голова від КУК, Н. Воробець, О. Карманін, О. Іванишин.

ЗУСТРІЧ ГАННИ ДМИТЕРКО-РАТИЧ

На передодні Свята Героїнь Комітет Українок Канади відділ в Торонті влаштував зустріч і приняття пані Г. Дмитерко-Ратич з представницями українського зорганізованого жіноцтва. Зустрічю проводила голова Комітету Українок пані інж. Леоніда Вертипорох привітавши шановну гостю теплими словами, представила пань голов центральних українських організацій: Ст. Савчук ОУК, М. Солонинку ОЖ ЛВУ, місто голову СУК К. Сакалюк, місто голову Епархіяльної Управи ЛУКЖ І. Петрів, б. голову КУК др. З. Плітас, М. Мудрик представницю Пласту, екзекутиву КУК голов і інших передових представниць організованого жіноцтва міста Торонта.

Зустріч проходила в дружній атмосфері, голови і представниці наших центральних організацій, вітаючи достойну гостю, раділи її приявністю, а це являється наглядним доказом, що українському жіноцтву небайдужа доля укрраїнського народу, воно потрафить навіть взяти і зброю в свої руки для здобуття волі для свого народу. Ціллю українських жіночих організацій в Канаді це допомога українському народові в його боротьбі за свободу.

Пані Г. Дмитерко-Ратич поділилася своїми переживаннями та інших стрілкинь, зокрема згадувала про О. Степанівну, з якою була в сердечному і приятельському і листовному звязку аж до її смерти. Приявні мали змогу оглянути деякі знімки з часів першої світової війни також з новіших бл. п. О. Степанівної та її похорону.

Л. В-х.

СВЯТО ГЕРОЇНЬ

Комітет Українок Канади, Відділ Торонто, урядив, згідно зі своєю традицією, Свято Героїнь, дня 9 лютого 1964 року, в авдиторії УНО, 297 вул. Каледж.

По вступному змістовному слові голови Відділу, інж. Леоніди Вертипорох, виступила відома співачка-пані Ірaїда Черняк і відспівала „фінал" Січинського і „Ой, де ж тії квіти" — Бобикевича. Акомпанював п. Зенон Лавришин. Молоденька Маруся Максимів деклямувала „Поклін", актуальний вірш Лариси Мурович. Відтак, голова Відділу ОУК в Торонто, пані Софія Процiв, представила присутнім головну бесіднищю-січовичку — Ганну Дмитерко-Ратич. Прелеґентка подала в цікавій формі, історію повстання відділів Українських Січових Стрільців у 1914 році, описала ентузіязм, який огорнув українську молодь Галичини, зарівно дівчат, як і хлопців, говорила про дальший перебіг подій, службу січовичок на фронті і згадала св. памяти Олену Степанівну, яскраву постать якої ніколи не забуде той, хто колись знав її.

По закінченні так цікавої й цінної доповіді, пані Христя Вертипорох-Болюбаш зарецитувала уривок з „Проклятих Років" Юрія Клена з питомим їй почуттям трагізму і ваги кожного слова.

Пані Маркіянна Дубляниця-Гузар відспівала „Ой впав стрілець" М. Гайворонського і „Пісню Героїв" С. Людкевича. Прекрасний голос і бездоганна дикція викликали цілком заслужені оплески. Акомпанювала пані Жовнір-Клос.

Хор „Чайка", під диригентурою п. Л. Яблонського і при фортепяновому супроводі пані Кравців-Барабаш, виконала три пісні: „Крилець" — В. Матюка, „Сонце заходить" Д. Роздольського і „Він" — Р. Моляна.

Вечір закінчено відспіванням гимну „Ще не вмерла..." Дуже орігінальну декорацію (постать жінки-січовички) виконав артист-маляр П. Магденко.

В. Завадська

PROMIN

Vol. V. No. 4 ENGLISH SECTION April 1964

CANADA — A MULTI-CULTURAL NATION

by P. H. T. Thorlakson, M.D.

Dr. Paul H. T. Thorlaskon is a prominent surgeon, founder and director of Winnipeg Clinic. Successful as he is in his medical profession as a practitioner and author, frequently contributing to medical journals, his interests have taken him far beyond his own profession. Dr. Thorlakson is keenly interested in problems of education, culture and tradition, and in this sphere of his interests, he is often called upon as a speaker, or participant in seminars and panels. We are pleased to publish in this issue one of his addresses which was delivered recently in Winnipeg. Editor.

I have been asked to speak about the broader aspects of multi-culturalism and to discuss some of the problems of French-English-Canadian relationships.

My personal views on this subject are influenced to a degree by my own family experiences. During our childhood, we spoke Icelandic, Norwegian and English in the home.

As a young student, I studied French for four years at High School and at College.

The basic problems in this general area, it seems to me, stem from a conviction, held by some, that future cultural developments in Canada must be firmly based on a dual English and French national heritage and that our ten provincial educational systems should, without delay, accept and implement this concept. The failure of the two original senior partners of Confederation, Upper and Lower Canada, to come to terms on this primary issue of biculturalism and bilingualism explains the disenchantment and distrust that faces us as we approach the end of the first century of nationhood. Those of us who have lived for over half of this period surely realize that our difficulties have arisen largely because of a lack of mutual regard for the rights and the natural and legitimate aspirations of the two original contracting partners. Only future historians will properly define the causes and justly assess the blame for this failure to reach an accord. Equally regrettable has been the lack of understanding, by these two dominant groups, of the natural aspirations of all the other groups that now comprise the Canadian nation. These basic issues are so easily aggravated by deep-rooted emnites and prejudices. It has taken over 200 years to create the present situation. Too little has been done by the English-speaking or the French-speaking politicians, educators and clergy to solve these problems during the past century. In many cases they have used their positions to aggravate the situation. In the beginning the French language was associated with the Roman Catholic Church whereas the English language with Protestantism of the "Orangeman" variety. Certainly one hundred years ago the French and English in Canada agreed to form a permanent alliance and one nation possessing, at that time two cultures, not two nations.

As Canada approaches its centennial celebration, we are faced with a major test of Confederation. This is a national crisis which cannot be ignored. I learned recently that in the Chinese language the word "crisis" is represented by two characters: the first standing for "danger" and the second for "opportunity." As Canadians about to embark on the second centenary, we should accept these two words "danger" and "opportunity" as defining our present predicament.

Canadian Confederation in 1867 and the gradual emergence of a free and independent nation has profoundly altered, but not yet eliminated the "ruling class concept", which so profoundly influenced earlier inter-racial contacts and relationships. The tenacity with which the French Canadian people of Quebec have clung to their cultural and religious separateness is partially an act of resentment, but it has a sound constitutional basis. It also represents a conscious attempt at asserting a spirit of independence. A combination of retaliation, resentment and fear in fact, forms only a partial explanation for the disruptive influences that beset and thwart our drive towards full and integrated nationhood.

Rene Levesque, Quebec's Minister of Natural Resources is quoted as saying — "To be honestly Canadian I shouldn't have to feel like a native leaving the reservation every time I leave Quebec. Outside Quebec I don't feel two cultures. I feel like a foreigner. There must be a new Canada in five years or Quebec will quit Confederation." Are these the rantings of an angry young man who suffers

from a persecution complex? What does he think other Canadians feel like when they visit some parts of Quebec?

But why should any Canadian citizen feel like a foreigner when he enters the Province of Quebec, the birthplace of Canada? Conversely, why should a Canadian from Quebec feel like a foreigner in Manitoba with its many ethnic groups?

How different, refreshing and encouraging is the viewpoint exressed by the Hon. Mr. Guy Favreau, Minister of Immigration and Citizenship, speaking in Winnipeg on August 15th, 1963, to a group of New Canadians from 13 different countries after they had taken the oath of allegiance. The Hon. Mr. Favreau said: "Group immigration has been the germ of life in this country" and „Canada is justly proud of its pluralist culture. Many individuals and nationalities have enhanced Canadian traditions. I have no doubt that the many ethnic groups represented here today will, in time, also add appreciably to the cultures and traditions of our country."

It is our great good fortune that Canada is the home of many different groups of people. Let us accept each other as we are and not try to make the other person, or group, conform to our ways of thinking, living or speaking.

There are, of course, economic disparities which should be corrected by every proper legitimate means. But is Quebec the only part of Canada that suffers because of the great concentration of economic power and control centered on Bay Street in Toronto and St. James Street in Montreal? Other areas of Canada have legitimate grievances, but we should not get language, religion and history all mixed up in our attempt to solve our immediate and very pressing problems. We hear repeatedly that Canada is a bicultural and bilingual nation — two separate racial elements with a common national destiny. But is this correct and a realistic appraisal of the present situation? While officially and constitutionally Canada is to-day supposed to be a bilingual nation, we should admit that the large majority of Canadians will continue to speak and understand only one language and only relatively few in number will ever use a second or third language.

Is it in the spirit and intent of the British North America Act that Canada should, in the face of its immigration policy after 1867, exist indefinitely as a bicultural nation? As a matter of fact, is Canada really a bilingual and bicultural nation to-day? I submit that as a result of circumstances existing at the time of Confederation, the English and French languages were given equality — but this position of equality had little influence on either party to the agreement. By and large, in any locality the English spoke English and the French spoke French and that was that. This does not represent true bilingualism. When one thinks about a nation and national attributes, one refers to all the things that the people have in common. One does not emphasize their inherent differences. Canada has been since 1867, and always will be, a conglomeration of people with many cultural backgrounds. As a nation, we will never have only two languages and two cultures. I respect and understand the attitude of people, both English and French in origin, living in a predominately French-speaking environment, but they, in their turn, should give due consideration to the many variations that exist in other areas of their vast country.

Now, as we approach the hundredth anniversary of Confederation, Canada has a multicultural problem. Approximately one third of the population is French in origin, one third is British and one third is composed of many other national groups. Is this large and increasing third group to be sacrificed on the alter of biculturalism and bilingualism?

When these two dominant groups have settled their differences and come to terms with each other, will they give some thought to the rights of the other third of their "fellow Canadians" who may have justifiable aspirations of their own? Given official recognition and a fair opportunity, this other third of our population can, in their own way, by tapping the riches of their own heritage, contribute immeasurably to the development of our emerging Canadian character and, by honest effort, make their maximum contribution to many fields of human progress. The parents and grandparents of this other third were invited to come to Canada by special representatives of the National Government. They were urged to come to Canada rather than to the United States by these special agents, to help Canadians build their great railways and highways, to develop the agricultural areas and the vast natural resources of the country. They were strongly advised to retain and preserve an abiding interest in their own languages and cultures. These exhortations have been constantly repeated to many groups by successive representatives of the Crown, from Lord Dufferin to the Hon. Vincent Massey. Speaking to the citizens of Gimli in May, 1955, the Hon. Vincent Massey said — "You, in this region, have become good Canadians in the fullest sense of the word, You have

sent your sons to fight for Canada; you have entered into the enterprises and activities of this country. I sincerely hope that, although you have Canadian loyalties, you won't forget your origins and discard the traditions and culture of your ancestors. May the richness of your heritage continue to be part of your lives and an inspiration to us all."

Canada is, in actuality, a league of nationalities — not two nationalities. If there are two main streams of language and culture, let us all respect them. Let these two, in their own way, respect each other and respect the rights of the rest of Canada; this other third which will never wholly belong to either one or the other, but will ultimately blend into something quite different from either English or French. Language is a convenience and a necessity in any society. It also surely represents in its finest forms of prose and poetry, our greatest cultural heritage. For the most part, people will only learn and use the language they need in their daily lives and will never go further, no matter what provincial regulations are made.

I would encourage bilingualism* — the speaking of two languages. I would place no restrictions on a young Canadian. Let him have the widest choice. If he chooses to learn Chinese, Spanish, Hebrew or Russian as a second language he should be encouraged to do so. He will help to bridge the gap between nations with whom we trade and with whom we wish to maintain the most friendly relations.

In our schools we should offer a second language as early as possible. In most communities this will be French and English. What about a predominantly Ukrainian community in Manitoba? Should these children be compelled to study French before they are allowed to receive instruction in Ukrainian?

The Manitoba Department of Education advises me that Latin is started in Grade 8, German in Grade 7, French, for French speaking students has a trial run from Grade 1 beginning this year; Ukrainian is also being taught on a trial basis this year. In our special night schools, conversation in a number of languages is available, i. e. Spanish, German, etc.

At a meeting held recently in Winnipeg, Mr. W. J. Sarchuk said: "Bilingualism or tri-lingualism should be and always has been a personal thing — it simply means that the Canadians who have the will to learn a second or third language, should have an opportunity to do so."

"Canadians, "he said" are intelligent people — and as such — they should have a full choice of the additional cultural enlightenment, or linguistic studies they wish to pursue." At the same meeting, Dr. Leo Faryna of Edmonton said that "our feeling is that the concept of biculturalism and bilingualism as they are being interpreted presently are too exclusive — French and English only."

It seems to me that Dr. Watson Kirkconnell, President of Acadia University, formerly on the staff of the University of Manitoba, sounded the correct note over 25 years ago when he said "The finest stimulus to great achievements in the future is a consciousness of great achievements in the past. And if all citizens, of whatever racial extractions, felt that the cultural glories of their past were known and appreciated by the community, it would be a spur to further high accomplishment. Mutual knowledge, mutual sympathy, and mutual emulation in cultural attainments would surely shape a national life of astonishing richness."

"What better gift," he said could North America make to the world than the creation of a society in which cultural catholicity of sympathy and enlightenment was the birthright of every citizen."

If we are going to survive as a nation, all Canadians, irrespective of their provincial affiliations, must think in terms of what we can contribute to Canada — not how much we can get out of Confederation. We must never allow Canadian biculturalism or bilingualism to become just another political „football" to be kicked around for political advantage.

My plea, Ladies and Gentlemen, is that we broaden our horizons and accept our responsibilities, not only as citizens of Canada, but also as citizens of the world.

We will achieve our goal sooner, and more effectively, if we adopt a broad approach to the problems of language and culture. We must aim to develop a new Canadian educational pattern based on the national and international developments since Confederation. As Canadians we cannot afford, in this new age of science and international interdependence, to think, to talk, or to act as though nothing has changed during the last one hundred years.

Whatever changes we may make in the British North America Act in the years ahead, let the initials B.N.A. in the future stand for

BETTER NATIONAL ACCORD.

---

* With no change in the Manitoba School Act which declares that the language of instruction is English.

MARKO VOVCHOK

By Percival Cundy

(Continued from previous issue)

The Good-for-Nothing (Ledashchytsya) is the story of the daughter of a free Kosak woman. The mother has been made a household serf by fraudulent means and can find no way of escape. The mother's longing for freedom has been transmitted to her daughter, Nastya, who asks her mother's help in winning freedom. The mother tells her daughter that it is no use trying. In desperation Nastya takes to drink and has a child by a man she hopes will make her a free woman. The man fails her, the child dies, and Nastya becomes a hopeless drunkard. When freedom is finally proclaimed, all Nastya can say is: "Good people, am I free, or am I drunk?" at the cost of her virgin honor and broken health Nastya had vainly sought to purchase freedom, and when it does come it releases her only to die a drunkard's death. The point of the story is that here is a woman of free birth, unjustly made a serf, who longs and struggles for freedom.

In **The Aristocrat** (Instytutka) we have a masterly summarization of all that Marko Vovchok wrote on the subject of serfdom. Ustya is a household serf in the home of an old aristocrat who treats her maids fairly well. However, when the granddaughter comes home after having finished her education at an „Institute," (a school under Imperial patronage for daughters of the nobility and gentry) Ustya find that she now has a hard, unfeeling mistress who makes her life a misery. But by taking advantage of a certain situation she manages to get permission to marry Prokip, also a serf, with whom she has fallen in love. The couple plan to win their freedom somehow. This they achieve after great tribulations. Although the story ends with Prokip being sent away to serve a term as a soldier, while Ustya must remain behind in Kiev to gain her living as a household drudge, yet it ends on a note of indomitable hopefulness. At the end, Ustya says, "Somehow the thought that I am free, that my hands are not bound, will help me. This is an evil that will pass — the other was lifelong." In this story, serfs by birth are actively struggling to attain freedom.

At the time Mariya wrote, however, serfdom was definitely on its way out as an institution, but the lot of the peasant under free conditions were not much improved. In the most representative of the stories dealing with this phase of peasant life, **Sister** (Sestra) the narrator is a hard-working woman who has been compelled by pity and love to mortgage her labor and give the proceeds to save her unfortunate brother and his family from economic ruin. She, too, finds an ungrateful mistress hard to work for. She says in closing, "O Lord, Lord, it's hard to humor a good-for-nothing person. But I've hired and sold myself, so I must now work it out. But when the year is done, please God, I'll hunt for a decent place. Where there's a will, there's a way."

Mariya possessed a magnetic capacity for attracting the common people to herself, and this was one of her great assets as a writer. She could easily induce them to talk about themselves, their troubles and trials, joys and feelings. It was this that enabled her to penetrate their psychology and to describe them and their life so accurately and movingly. Her attitude toward them was that of a near and dear friend to whom the wretched can freely pour out the burdened heart and relate without reserve the story of the evils inflicted by the upper classes.

In addition, she had the gift of writing a simple, natural prose which revealed the rich treasures inherent in the Ukrainian vernacular. But her great talent lies in the ability to describe the people in the mass, made up as it is of a multitude of indistinctive grey existences which form the solid background of human life. Hence her characters appear rather as collective types than fully drawn, outstanding personalities. Yet for all that, they are none the less real and living, — perhaps even more so, for common life is like that. One may easily forget details, even the names of her characters, but their personalities leave an unforgettable impression on the reader. One reason for this is, as a note appended to some of the stories says, that often they were transcriptions of events that came under the writer's personal observation. In her hands, such fragments of experience became pictures of real life in a frame of artistry.

The womanly point of view, and by this I do not mean the „feminine," prevails all through the **Tales**. Almost all of them are put into the mouths of women narrators, either that of the principal actor, or rather, sufferer, or that of a friend who witnessed the whole course of the action. They all speak in simple, unvarnished language, such as a women from the ranks of the common people would naturally use. With them there is no more dissection

of character or analysis of motives than is usual in ordinary life. The description of natural surroundings they give in passing are only such as would come (naturally of course) to one thinking of certain scenes connected with certain experiences. The chief interest is centered on woman and her hard and difficult lot in life, whether bond or free. Men, generally speaking, play a subordinate role, as would naturally be expected. This emphasis on women's life and experience in the **Tales** leaves upon them as a whole the stamp of the womanly in its finest sense. This gives us throughout an impression of womanly tenderness, mildness, gentleness, and simplicity, except, of course, where the feminines characteristic of shrewishness is introduced. Even here, as it is generally one of the same sex who suffers from it, the womanly characteristic of patience and long-suffering comes out all the stronger by contrast. Marko Vovchok's favorite type is that of a woman, quiet, submissive, kind, and good, who loves generously and self-sacrificingly, and bears without complaint her heavy cross. For this reason the **Tales** are enveloped in an atmosphere of quiet sadness, they breathe forth an elegaic note of grief over broken lives, finer feelings abused, and hopes unfulfilled borne with infinite patience and meekness.

The exact date of Mariya's return to Russia after her husband's death is not known, except that it was sometime in 1867. Toward the end of the 70's she married again, her second husband being a certain Lobach-Zhychenko. She settled in St. Petersburg where she was soon invited to become a regular contributor to a leading Russian journal published there. She wrote a number of stories and novels in Russian during the years that followed. The work on translations into Russian, begun while abroad, was continued on a larger scale. For, example, she translated a large number of Jules Verne's novels from the French, as well as many pedagogical works from various languages.

What induced her to forsake writing in the Ukrainian language in which she had achieved her first and greatest success? What was it that drew her entirely into the field of purely Russian literary activity?

There are a number of valid reasons. Yefremov suggests that as long as she was in contact with Ukrainian circles she kept up her enthusiasm for work in that language. However, living abroad gradually weakned the ties which bound her to the Ukrainian cause, until they finally broke entirely. What contributed to this was the death of Shevchenko, the failure of the short-lived Ukrainian journal, "Osnova," the dispersal of the Ukrainian group in St. Petersburg, Valuyev's circular ("There never was, is not now, and never will be a Ukrainian language"), and lastly, the death of her husband and first mentor. To these Domanytsky adds others which, in his opinion, were more cogent. They are; the influence of leading Russian writers; the assurance that she could win no less glory by writing in Russian; and the lure of "insidious gold" as a means of comfortable support for herself and son abroad, which "insidious gold" Russian publishers were able to dispense much more liberally than the single Ukrainian journal "Osnova," which was slowly falling. We know, too, that while abroad, Mariya had maintained close relations with Russians such as Turgenev, Herzen, Bakunin, and Pisarev. For Herzen's "Bell" she wrote articles, and for Bakunin she translated revolutionary proclamations into Ukrainian.

It is quite understandable then that as a result of such strong influences and unfavorable circumstances, Mariya passed over into the field of purely Russian activity as a writer. However, she never forgot her first love for Ukrainian ethnographic study and writing. Between 1880-9 she spent eight years near Bohuslav during which time she amassed a large number of notes on Ukrainian folklore. Besides this ,a number of begun but unfinished works belong to a still later date. A visit to Kiev in 1902 revived her early enthusiasm for creative writing, and on her return home, she completed a couple of legends which were printed in Kiev. She also began a long novel, **Haydamaky**, on which she worked to the very last, spending the last few days of her life in correcting it. The language of these last works, it may be noted, is as limpid, fresh, and colorful as that of the **Tales** of 1857. The pity of it is, what might she not have accomplished for Ukrainian literature in the years between*) had it not been for the all-embracing, absorbtive assimilative spirit of Russian Imperialism in the intellectual realm as well as in the political!

She died forty years ago this year, July 28, 1907**)

---

* After her first husband's death, she wrote her stories in Russian as well as translated many works (for instance Verne's novels into Russian). She spent much money and therefore was in need of it. — W.B.

** The author wrote his essay in 1947. He died the same year. — W. B.

Іван Цюпа

ЛІТНЬОЇ НОЧІ

Блакитна ніч розвішала над озером свої шовкові полотна.

З неба місяць сіє і сіє золотий пил.

Стелиться він луговими травами, осідає на верболозі кущів, грає позолотою на дзеркальному озері.

Тихо. Тільки чути, як десь за темною стіною вільшини мантачить свою косу безсонний деркач.

Я сиджу коло багаття, що палахкотить на березі і поволі пригасає — несила змагатися з небесним світилом. Вогонь горить для годиться та ще для того, щоб відігнати надокучливих комарів.

Мої товариші, з якими я приїхав на нічне рибальство, подалися в інший кінець озера, там краще ловиться, а я залишився сам біля наспіх розіп'ятого намету підтримувати вогонь у нашому багатті.

Над озером пливе тиха, загадкова блакитна ніч, гойдається на прозорих місячних парусах, шерехтить зорями.

Високо у мене над головою клубочиться Чумацький Шлях, неначе по ньому недавно проїхали своїми возами-мажами чумаки, збивши в небі імлисту куряву.

Дрімає під високим небом луговина, дрімають копиці недавно скошеного сіна прив'ята трава в срібних покосах.

Кучеряві верболози, мов паруб'ята, тихо перешіптуються поміж собою. Та я чую, як зітхають вони серед нічного безгоміння.

Вже й за північ пройшло. Від села, що розкинулось білими хатами за темним лугом, долітають приглушені перегуки горластих півнів.

З дитинства я люблю оте наспівне кукурікання, вслухаюся в голоси далеких півнів, і, здається, вони переносять мене в інший світ...

Лебедине озеро не шелесне, не хлюпне. І воно спить, вкрившись місячною попоною.

Давно не водяться на ньому лебеді. Відлетіли десь в інші незалюднені краї. І багато вже літ не чути над селом їхнього ячання і пружного трепету білих крил.

Може, за тими птахами тужить озеро, задивившись в зоряне небо. Чи не донесеться звідти суремне ячання, чи не впадуть білою хмарою на воду довгождані лебеді?

Огнисті зорі спалахують і падають з вишини, мов ракети, шугаючи в озеро. І все це відбувається безгучно, як у сні...

Та ось коло берега раптом хлюпнула сонна щука і заграли кола на срібноводді.

І ще раз хлюпнуло! Невже щука?

Потім щось шерехнуло поміж кущів верболозу, що припали до самої води, і чиїсь обережні кроки м'яко заступали по лепесі...

Від озера йшла до мене дівчина в довгій полотняній сорочці, з білими лілеями, заплетеними в чорних косах...

Русалка! Русалка! — мало не скрикнув я. Але язик мій не поворухнувся, ноги ніби одерев'яніли. Тільки очі застигли на дівчині, яка наближалась до мене.

— Доброї ночі тобі, вогнарю! — заговорила вона тихо. — Дозволь мені погрітися коло твого багаття... в озері так холодно...

— Доброї ночі, дівчино. Сідай. Хоч вогонь майже зовсім погас.

Вона сіла на траву, підібгавши під себе ноги, й почала перебирати свої лілейні кісники.

Я намагаюсь здогадатись: хто вона? Неподалік від озера на старому річищі Псла колгоспна птахоферма. Мабуть, дівчина звідти. І, з усього видно, — жартівниця, вирішила прикинутись русалкою, налякати міського рибалку. Ну що ж, голубко, грай свою роль далі.

Дівчина дивиться на мене широко відкритими очима і навіть тіні посмішки я не помічаю на її лиці.

— Ти, я бачу, не тутешній? — запитує вона.

— Ні, київський я, рибалити на озеро приїхав.

— Сам, чи з паничем? — зиркнула вона на намет.

— З яким паничем? — дивуюсь я.

— Як то з яким? Він має бути сьогодні тут. Цієї ночі наша з ним зустріч, — говорить дівчина без відтінку будь-якого жарту.

І мені від того стає не по собі. Але я бадьорюсь, пробую все перевести на жарт.

— А чого ж ти вийшла на побачення в одній сорочці. Наче й з води виринула, а бач — суха.

— Ця сорочка ждала мене сотню літ на березі. І одягла я її тільки зараз, від того й суха. Жаль, що у мене більше нічого немає, — додала вона з сумом, — навіть стрічечки. Та я, бачиш, лілеї в коси заплела.

— Ти, мабуть, в драмгуртку тутешньому

якусь роль граєш? Щиро кажучи, це в тебе непогано виходить.

Вона звела на мене свої глибокі, наповнені чорноводдям очі, і жодна рисочка не здригнулася на її закам'янілому обличчі.

— Не второпаю, що ти кажеш. А може, ти і є сам панич? Стривай, стривай, дай-но я тебе роздивлюся. Часу відтоді багато минуло, ти міг і змінитись. Це тільки в нас, там у глибині Лебединого озера, все незмінне...

Вона потяглася до мене рукою, торкнулася плеча. Я здригнувся, рука в дівчини була холодна.

— Ні, панич не такий, — сказала вона після довгої мовчанки. — В тебе очі добрі, теплий ти якийсь, як оце багаття... А де ж панич? Скажи? Може, ти знаєш? Він мусить прийти цієї ночі. Так мені провіщала он та зоря, — вказала вона рукою на блискітну зірочку, що одиноко тремтіла над самою землею на східнім небозводі.

— Не прийде твій панич, — відказав я твердо. — Через сотню літ на побачення ніхто не приходить.

— Ні, він мусить прийти, щоб зняти з мене закляття. Я й так багато страждала. Через нього це все... Хоч ти, мабуть, нічого й не знаєш? — глянула якось довірливо. — Це він зжив мене з білого світу, не дав мені з милим під вінець стати... Застукав мене у ніч передвесільну, коли я рвала калину біля Лебединого озера собі на вінок. Хотів силою взяти... Ледве я вирвалася від нього і шубовсть у воду. Думала на той бік перепливу, а воно затягло мене на дно. Так і стала я русалкою не з своєї волі... Сто літ на дні озера живу. І тільки раз на рік, в найкоротшу літню ніч, випливаю я на берег, щоб постояти біля калини. Сто раз зацвітала вона, сто раз заквітчувалася червоним намистом... А цього літа моєму полонові настає край. Це має статися цієї ночі. Панич мусить прийти на берег озера, його приведе сюди сама доля. Так мені провіщала моя зірка...

— Не прийде твій панич, дівчино, — кажу я тремтливим голосом, — давно вже немає панів, і твого кривдника немає.

— Як то немає? А чиї ж то палати на горі? Хто то їздить на дивних залізних каретах без коней?

— То звичайні люди, дівчино, такі, як ти, як я, — прості люди.

— Не обманюй мене, — повела вона тужними очима, — такого не може бути.

— А хіба може бути, щоб утоплена через сто літ з'явилася живою на березі, та ще й у самій сорочці, — посміхнувся я до неї.

— Ти, я бачу, не віриш в РУСАЛОК? Але від сьогодні я вже не буду русалкою. Я знову стану тією, що була колись. Я вернуся в рідне село, буду сіяти і жати, як всі люди. Буду шити і прясти, пекти хліб житній і пироги з калиною... Я, може стану матір'ю і народжу на світ дітей... От тільки чи дочекався на свою наречену Степан? А може, ти і є Степанко? Признайся? Може, ти вбив панича і прийшов до озера замість нього? Ой, Боже мій! Як же я відразу не здогадалася. Степанку! — кинулась вона мені на шию трепетна і пружна, як ласка.

Вона вже не була холодна, бо я віддав їй все своє тепло. На її білих щоках заграли рум'янці, очі виблискували мов чорнобривці в переливах роси і сонця, руки, гарячі дівочі руки, обвивали мою шию і жагучий шепіт проникав у мою душу.

— Я ж тебе так довго ждала, Степанку! Як гарно, що прийшов ти, а не панич! Ходімо, ходімо швидше звідси туди, де цвітуть трави і пахне материнка, — і тягла мене подалі від озера на прив'ялі покоси, на білі стежки, що мов полотна слались до села...

Я відчував, як з кожною хвилиною холону. Невже й справді залоскоче мене оця шалена русалка? Вирватись, швидше вирватись з її обіймів...

І я рвонувся...

Огонь зовсім погас. Срібні перли впали на сонні трави. Місяць підбився високо-високо й сіяв із свого сита золоте борошно на луки, на ясну гладінь Лебединого озера.

Біля мене нікого не було. Тільки осторонь лежали пучки білих лілей... Волохаті кущі верболозу, мов чаклуни, стояли над водою таємничі і загадкові.

Та ще блакитна ніч розсипала над озером місячну казку.

НЕВЯНУЧИЙ ВІНОК

В память дорогого мужа бл. п. Онуфрія Клюкевича, який упокоївся у Ванкувері 17 листопада, 1963 р. на невянучий вінок зложила $10.00 дружина П. Клюкевич. „Тяжко вірити — пише вона, — що його нема між живими і погодитись з долею, але треба привикати до самоти. Сповняючи обовязки в організації Союзу, яка єднає нас в одну велику родину, остається для мене як благодать."

П. Клюкевич

Невмируща Наталка Полтавка

(До постановки Наталки Полтавки Українським Театром у Вінніпегу)

На Україні у Києві, Харкові, Полтаві і в інших містах і селах, коли йде в якомусь театрі чи клюбі „Наталка Полтавка", то завжди — всі квитки продано, українська публіка показує на ділі, що вона любить „Наталку Полтавку".

Уже не один критик, особливо із московкого і „малоросійського" табору, намагався очорнити „Наталку Полтавку" і скинути її з п'єдесталу, але всі ці намагання розбивалися на дрібненькі кусочки, об гранітну стіну, яку невидимо збудували українці навколо „Наталки Полтавки". А це тому, що „Наталку Полтавку" створили два геніяльні сини України — Іван Котляревський, якого український народ величає батьком української модерної літератури, і композитор Микола Лисенко, якого народ назвав батьком української музики.

Український театр у Вінніпегу піставив „Наталку Полтавку" в міському театрі Плейгавз, 6-го і 7-го березня ц. р. Самий факт включення „Наталки Полтавки" до репертуару показує, що театр стоїть на вірній дорозі і Вінніпезька публіка ствердила це, заповнивши залю театру по береги.

Автор цієї рецензії був присутній на виставі в суботу 7-го березня.

Виключаючи недоробки режисера і художника-декоратора, і не зовсім вдалу гру двох артистів — загально вистава пройшла успішно.

Дуже добре відрекомендувала себе оркестра за що належить признання диригентові Володимирові Климкову і піяністці-учительці музики Лелії Карпінці, за організацію і підготовку оркестри, як рівнож усім оркестрантам за їх чудову фахову гру.

Подивляла публіку своїм чудовим голосом ніжним і сильним молода студентка Манітобського університету (по факультеті Артс (Arts)) панна Оксана Онуфрійчук, що грала ролю Наталки, вона досить добре відтворила тип розумної, бойкої дівчини Наталки.

Можна сказати з певністю, що коли панна Оксана буде працювати над собою і здобуде вищу музично-вокальну освіту, то вона зробить велику славу нашій нації.

Злу послугу для українського театру зробив п. Богдан Сениськів, що виконував ролю Возного, він віднісся до своєї ролі недбало, несеріозно, не поцікавився вивчити цього типа (по літературі) і навіть не подивився до будь якої історичної книжки, які убрання носили в той час (145-150) років тому) такі пани як Возний.

Чомусь Возний був одягнений, як якийсь російський парубок (не український), і коли Наталка співає йому

Ти в жупанах і письменний
І рівня з панами,
Як же можеш ти дружитись
З простими дівками.

а перед нею стоїть, якийсь невизначений тип, блазень, а може бути і російський балалаєчнік, який до того говорить так кепсько, що його ніхто не розуміє, бо дикція у нього дуже кепська, він мимрить щось під ніс, то все це викликало у публіки сміх і жаль.

Ну а вокальна частина у Возного ще гірша, він зіпсував таку гарну пісню „Всякому городу нрав і права", збився і пропустив дещо, пана Сениськіва категорично не можна було випускати на сцену, це була помилка режисера.

Виборний (ролю виконував п. Михайло Ярко), потребує більшої і клопітливої підготовки, особливо над вокальною частиною.

Вигляд Виборного теж був невідповідний, він повинен бути рудий, а не чорнявий і повинен мати люльку, і бути хитрим як лис, відтворити тип Виборного п. Яркові, не вдалося.

Терпелиха (ролю виконувала пані Віра Бучинська) зі своєю ролею справилася і відтворила тип Терпелихи. Голос у неї гарний. Особливо гарно і навіть захоплююче вийшла друга дія Наталки і Терпелихи. Пісню Наталки „Ой, мати, мати серце не вважає" і пісню Терпелихи „Чи я тобі дочко добра на бажаю" обі артистки виконали першорядно, ця сцена викликала захоплення і сльози в багатьох глядачів.

Микола (ролю виконував п. Ярослав Щур) грав дуже добре, а своїм прекрасним баритоном захоплював публіку, що нагороджувала його бурхливими оплесками.

Режисер, як видно вніс зміну. У Котляревського Микола не виходить на сцену, а сидить і латає свою свиту. І мені здається, що ліпше було би таки посадити Миколу біля криниці.

Не можна було одягати Миколу в такий елеґантський одяг, він повинен бути в поношеному одязі.

Петро, (ролю виконував п. Михайло Радченко) мав відповідний зовнішній вигляд доб-

ру мову, дикцію і до того прекрасний ліричний тенор, він створив добре тип „того нещасного Петра", якому Наталка колись приспівувала пісню „Вітер віє горою, любивсь Петрусь зо мною".

В дальнійших постановках рекомендуємо п. Радченко проявляти більше темпераменту, при зустрічі з Наталкою.

Балет дівчат під кінець другої д.ї це вже орнаментальний додаток режисера, у Котляревського цього не має.

Режисерові і його співробітникам певно відомо, що Київський оперний театр додав до цієї дії сцену (орнаментальний додаток уже тридцять років тому, але там до Наталки приходять дівчата в українських строях. Вони співають весільних пісень, а потім приходять троїсті музики, які грають весільних українських танц.в (разом, розуміється, грають із сімфонічною оркестрою) і на сцені публіка бачить український балет.

Додаток у Плейгавзі був уже надто змодернізований і невдалий.

Даючи признання п. Ярославу Семчишину за його ініціятиву і працю по організації українського театру, ми таки порадили б йому просити собі до помочі консультантів, особливо художників, що добре обізнані з українським мистецтвом.

Оксана Онуфрійчук

В. Северинено

КАМПАНІЯ ТРИВАЛОГО ФОНДУ „ПРОМЕНЯ"

Чи ваш відділ вже провів у себе кампанію Тривалого Фонду Журнала? Ще багато наших більших числом членства відділів бракує на листі проголошених. Наші відділи кожного року жертвують тисячі долярів на різні установи. Тривалий Фонд „Променя" це виключно наша справа і на неї ніхто крім нас не пожертвує. Отже насамперед забезпечмо тривалим фондом наш власний журнал. Ми його покликали до життя, ми радіємо ним і нам про нього треба дбати. Тому сьогодні кличимо всі ці відділи, які мають в себе збіркову листу і книжки „Українська жінка в хореографії" провести цю кампанію. Це буде одинока кампанія в цім біжучім році. Кличимо не тільки поодиноких членок, але й віддали Союзу складати на тривалий фонд „Променя". Всі пожертви на тривалий фонд треба висилати прямо до Централі Союзу Українок Канади і зазначувати „тривалий фонд „Променя".

Всім тим, що провели і зараз проводять в себе кампанію складаємо щиру подяку.

Відділ ім. О. Кобилянської — Ендевор, Саск. —	$10.00
Пані М. Причун — Ендевор, Саск. —	5.00
Пані О. Вівчар — Ендевор, Саск. —	5.00
Пані В. Дащук — Ендевор, Саск. —	5.00
Відділ ім. Лесі Українки — Ґилберт Плейнс, Ман. —	10.00
Відділ ім. Св. Ольги — Ґренд Вю, Ман. —	5.00
Відділ ім. О. Басарабової — Гефорд, Саск. —	5.00
Відділ ім. Лесі Українки — Виндсор, Онт. —	5.00
Пані С. Гавриш — Виндсор, Онт. —	5.00
Пані М. Строкан — Виндсор, Онт. —	5.00
Пані М. Никіфорук — Виндсор, Онт. —	5.00
Пані М. Телеґа — Виндсор, Онт. —	5.00
Добр. М. Керніцька — Виндсор, Онт. —	5.00
Пані П. Гавриляк — Виндсор, Онт. —	5.00
Відділ ім. С. Русової — Лонґ Бренч, Онт. —	15.00
Пані Е. Ілащук Відділ С. Русової — Лонґ Бренч —	5.00
По $1.00 зложили пані П. Дверній чук, пані П. Кумпан, пані М. Лукасевич, пані І. Лангер, добр. Кисілюк, пані Богун, пані Слонь, пані Н. Гриняк, пані Гуцуляк, добр. А. Міненко, пані Н. Штик, пані Климків.	
Пані Слозар — Лонґ Бренч, Онт. —	3.00
Відділ ім. Лесі Українки — Овкбирн, Ман. —	15.00
Пані Т. Дяковська — Ґримзбі, Онт. —	5.00
Пані Ю. Стефін — Ґримзбі, Онт. —	5.00
Пані В. Кузик — Ґримзбі, Онт. —	5.00
Пані Юлія Боярчук — Волей, Б. К. —	5.00
Відділ ім. Кн. Ольги — Порт Алберн —	5.00
Пані Ліна Козяр — Етелберт, Ман. —	5.00
Пані С. Мойсюк — Вікторія, Б. К. —	5.00
Пані С. Кушнірук — Винярд, Саск. —	5.00
Пані Т. Кравчук — Елфорс, Саск. —	5.00

В ПАМЯТЬ ДОРОГОГО МУЖА БЛ. П. ВАСИЛЯ САЛАМАНДИКА

Хай невянучими квітами живе память про нього завжди серед дітей, рідні і громади. На прес. фонд „Променя" з приводу роковин смерти зложила його вірна дружина Параня Саламандик, Едмонтон $5.00.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

ЧАРІВНА ХМАРИНКА, ВЕРЕДЛИВА ГАЛИНКА І ЗОЛОТІ ЧЕРЕВИЧКИ

Була собі колись маленька дівчинка Галинка. Жила вона у своїх батьків, як царівна. Всього мала вдосталь, чого тільки забажала. Були в неї і котики і песики і прегарні лялечки і всяке приладдя, потрібне для маленької господині. Всього мала дуже багато, тільки одного ранку, щось недобре з нею скоїлося. Галинка була не спокійна, сумна, незадоволена, вередлива. Їй знову забагнулося чогось нового. Захотіла — золотих черевичків.

— Мамо, я хочу золотих черевичків! — закричала своїм пискливим голосочком.

— Де ж я тобі їх дістану, відповіла матуся. От краще не вередуй дитино, а то буду гніватися!

Але Галинка на це не зважає. Вона головку склонила, оченята прижмурила, устонька насупила й каже:

— Матусю, я хочу золотих черевичків!

А мати, як це почула, розгнівалася, вивела Галинку на двір і сказала: Шукай собі золотих черевичків і побігла в хату.

А вередлива Галинка пішла собі. Іде наперед через садок, потому перейшла потічок і вийшла на горбочок, а тут зупинилася і на ясне сонечко подивилася. Дивиться вередлива Галинка, а це пливе їй назустріч біленька хмаринка і усміхається, немов вітається. Маленька Галинка зраділа, вдарила рученятами і скрикнула — почекай!

Біленька хмаринка до землі принизилася, зупинилася перед Галинкою і питає:

— Щож тобі треба від мене, Галинко?

— Золотих черевичків я хочу, скрикнула Галинка.

Хмаринка задумалася, зажурилася й каже: Щож я тобі пораджу моя дитинко. Хочеш золотих черевичків, то сідай на мене й пошукаємо.

Хмаринка ще нижче приземлилася і Галинка сіла на білу хмаринку і обоє полетіли. Несе чарівна хмаринка вередливу Галинку, не несе, а наче пливе, а їй назустріч сріблисті зіроньки. Біжуть вони, одна одну переганяють, а їх минають. А біленька хмаринка кожну зустрічну зіроньку питає:

— Чи не знаєте, де б мені дістати для дівчинки Галинки, золоті черевички?

А сріблисті зіроньки хитають блискучими голівками і відповідають — не знаємо!

А хмаринка пливе далі, пливе перекочується, аж летить їй назустріч лютий як змій, синьоокий буревій. Коли ж він побачив білу хмаринку, а на хмаринці маленьку Галинку, питає:

— А чого тобі тут треба, людська дитино?

А маленька Галинка сплеснула рученятками й каже: Золотих черевичків я хочу!

А синьоокий буревій, лютий, як змій, як це почув, та так розсердився, так сильно подув, так кріпко чхнув, що вся хмаринка на кусні розірвалася, розплилася.

А не стало хмаринки, то Галинка летить, та не назустріч золотим зіркам, а на землю. А коли впала, то так їй страшно стало, що збудилася і в чиїх то руках опинилася.

Щож це таке з маленькою Галинкою учинилося?

Ото, матуся знайшла свою вередливу Галинку під корчем калини, де вона втомлена дорогою спала. Тоді й матуся почула, як Галинка з просоння закричала: Я вже не хочу золотих черевичків!

Тоді матуся засміялася і сказала: Так тобі й треба моя доню. Більше не турбуй своєї

матері всякими дурощами і не вередуй.

І матуся підняла свою Галинку, обняла й поцілувала і до хати забрала. Від того часу Галинка більше не вередувала.

Микола Погідний.

Садок вишневий коло хати,
Хрущі над вишнями гудуть,
Плугатарі з плугами йдуть,
Співають ідучи дівчата,
А матері вечерять ждуть.
Сім'я вечеря коло хати,
Вечірня зіронька встає.
Дочка вечерять подає,
А мати хоче научати,
Так соловейко не дає.

Т. Шевченко

НІЧ і ДЕНЬ

— Як тебе звуть, Ніч? — спитав День.

— Як звуть? Ніяк не звуть. Ніч та й годі.

— А як зватимуть тебе завтра?

— Що значить „зватимуть завтра?" Завтра теж зватимуть Ніч.

— А як звали тебе вчора?

— Теж Ніч.

— А мене сьогодні звуть Вівторок, завтра зватимуть Середа, а вчора звали Понеділок,— сказав День.

М. Малиш.

КОБЗАРІ

На Тарасовій горі
Рано вранці на зорі
Посідали під вербою
Дідугани-кобзарі.

Мовив слово кожен з них
Струн торкнулися голосних —
І злетіла пісня вгору,
Вище кленів мовчазних.

Нишком слухали її
Зачаровані гаї.
Навіть змовкли на хвилину
Невгамовні солов'ї.

АКАДЕМІЯ ПРИСВЯЧЕНА ВЕЛИКОМУ КОБЗАРЕВІ УКРАЇНИ

в Мазепі, Саск.

Щорічно парафіяни Мазепи та околиці влаштовують національні свята призначені заслуженим особам української історії та літератури, щоб віддати їм гідну пошану і цим подати шляхетний приклад до наслідування нашому молодому поколінню.

Цього року особливо врочисто відзначили 150-ліття з дня народження Т. Г. Шевченка разом з громадами, що належуть до Кемсецького Округу. Програму розпочато в неділю 8-го березня Вечірнею, по Вечірні, перед Панахидою, парох о. П. Бублик прочитав послання БЛАЖЕННІШОГО Митрополита ІЛАРІОНА. По цій урочистості присутні перейшли до Народного Дому і академію розпочато ЗАПОВІТОМ. Голова громади п. Іван Ягольницький уміло провадив програмою та представив шановного промовця п. М. Лабюка, бувшого директора Інституту П. Могили а тепер учителя середньої школи в Сторджис, Саск. Пан Лабюк виголосив, надзвичайно, глибоко-проаналізований реферат про творчість Т. Г. Шевченка. В концерті брали участь два хори; Мазепинський під керівництвом п. І. Снятинського та Кемсецький, під керівництвом п. І. Франка, хори добре виконали пісні.

Дуже приємно і потішаючо було бачити багато дітей на залі, які брали участь у співі та деклямаціях. Програма проходила за таким порядком; „Добірні думки Т. Шевченка" деклямували діти; М. Ягольницький, Л. Король та Г. Ойстрик; хор з Мазепи проспівав пісні „Заповіт", „Зоре моя" і „Думи мої", п-ні Д. Гриньків продеклямувала „Ярема" (уривок); хор з Кемсеку проспівав пісні „Козака несуть", „Туман хвилями" і „Садок вишневий", М. Стефанюк деклямувала „Село" (уривок з Княжна), Є. Великоголова „У нашім раї на землі", Д. Шевчук „Сонце заходить...", пан А. Меланченко „Нудно мені, тяжко...", добр. К. Бублик „І виріс я на чужині", та „Три шляхи" деклямували діти: Б. Ковалишин, М. Снятинський, О. Маковський та Г. Половик. Кінцеве слово сказав п. І. Ягольницький. Програму закінчено відспіванням гимнів. Жіноче товариство з Мазепи, як завжди, тепло гостили присутніх смачною перекускою. Не дивлячись на те, що погода цього вечора була неспри ятлива, це не перешкодило учасникам численно прибути та в глибокій пошані і любові до Шевченка, урочисто відзначити це величне свято а це є доказом, що надхненні слова „І ЧУЖОМУ НАУЧАЙТЕСЬ, СВОГО НЕ ЦУРАЙТЕСЬ" глибоко живуть і вічно будуть жити в серцях свідомих українців.

К. Бублик

В СПІВЧУТТІ

З приводу смерти с. п. судді Михайла Стечишина, який упокоївся 16 березня 1964 р. в шпиталі в Саскатуні, а похоронений 21-го березня у Вінніпегу, організація Союзу Українок Канади і редакція „Промінь" висловлюють глибоке співчуття дружині Анастасії Стечишин — одній з провідних членок Союзу, синам — д-рові О. Стечишин і родині, д-рові Володарові і родині, донькам — Соні Піць і Євгенії Микитяк та їх родинам.

В днях смутку і жалоби хай Милосердний Господь утішить в Своїй незмірній ласці.

КВІТИ, ЩО НІКОЛИ НЕ ВЯНУТЬ

Це память родини і друзів бл. п. Анни Титенич, які словом любові квітчають світлу память про неї в річницю смерти. Бл. п. Анна Титенич упокоїлась 17-го лютого, 1963 року в шпиталі в Ст. Кетеринс. Це одна з вельми заслужених членок і провідниць Союзу Українок Канади. Хай цих кілька скромних рядків будуть найкращими квітами в роковини її смерти, а память про неї завжди мік нами.

Юлія Нема

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ ВІННІПЕҐ, МАН.

Дискусійні вечерки

Користуючись статтями педагога Тоні Горохович, що міститься в журналі „Промінь", відбулось два дискусійні вечірки — на 29-го січня і 19-го лютого на виховальні теми. Цей новий проєкт Союзу Українок Канади викликав певне зацікавлення в членок відділу та членів громади. Тема „Батьки і їх роля у вихованні", є всім близька і актуальна. Ціль цих вечерків є застановлятись над сучасними виховальними проблемами та шукати способів їх розвязки.

Демонстрація української дитячої вишивки

В середу, 12-го лютого відбулась демонстрація української дитячої ноші, учнів української школи і зацікавлених. Вечір був корисним. Показалось, що є потреба для самих матерів навчитись українських стібів для приготування українських строїв і пристосування стібів до модерної ноші. Програмою керувала пані Ангелина Павлик.

Весняний концерт української школи і садочка

Річний, весняний концерт української школи і садочка відбувся 8-го березня в катедральній авдиторої. Відділ ім. Л. Українки опікується цими установами. Голови комітетів, Марія Юрків від української школи, а пані Анна Назаревич від садочка. У пятьох клясах начислюється 112 дітей.

Академія в память Лесі Українки Вінніпег

Відділ Союзу у Вінніпегу улаштував академію в честь своєї патронки в авдиторії Катедрі Пресвятої Тройці, вечером 23-го лютого, 1964 року.

Заля була святочно прибрана. З боку, на підвищенню, пишався портрет поетеси, огорнений прекрасними, вишиваними ручниками. Побіч портрета, на столику, були розложені твори поетки. На залі між учасниками панував святочний настрій.

Академію відкрила членка культурно-освітнього комітету при відділі, пані Галина Богонос, вітаючи гостей і коротко пояснюючи значіння свята.

Доповідь „Леся Українка — велика українська поетеса", виголосив співредактор „Українського Голосу", пан Степан Волинець. Майстерно опрацьований зміст промови представляв життєвий шлях поетеси й велич її творчости.

Цікавою точкою було читання листів Лесі Українки до її бабусі, мами і Михайла Павлика. Листи відчитувала панна Теодора Гаврисишин.

Діялог, „Айша та Мохамед", виконали панна Теодора Гаврисишин і пані Ольга Завісляк.

В концертових точках брали участь сумківки молодшого відділа ім. Івана Данильчука. Фортепіянове сольо „Сонаміну", Кюля, відіграла Даруся Романик. В другу точку „Мелодії", входили деклямації і співи, з творів Л. Українки, що їх уміло виконали панночки: Йонна Соломон, Леся Карпяк, Зірка Анонійчук, Дарія Папіш, Марія Чоренко, Орися Юрківська й Галя Завісляк. Керувала цією точкою пані Ольга Завісляк. Кінцеве слово сказала голова пані Ангелина Павлик.

Є. Білич, пресова референтка

СХОДИНИ В ЧЕСТЬ Л. УКРАЇНКИ

Винярд, Саск.

Дня 24 лютого відбулося свято Лесі Українки у домі п. Софії Кушнірук. Членок було мало через глибокі сніги і вітровії так, що з фармів не могли дістатися до міста. Однаково того вечірка витворилася гарна атмосфера, що заставило нас гідно відсвяткувати найбільш заслуженої поетеси Лесі Українки. Вечір був переплітаний багатими спомина-ми з нашого життя-буття.

Реферат прочитала Анастасія Стечишин у дуже змістовній формі, цитуючи вибрані спеціяльно поезії з поясненнями, тому що Лесі Українки поезії такі глибокі, що замало читати лише раз, а навіть треба поета, щоб зрозуміти ті глибокі думки. Так ми і робили і багато допомагала нам пані С. Кушнірук, яка знає напамять багато поем Лесі Українки. Вірю, що всіх нас заставило більше читати, читати, і читати і брати примір з Олени Пчілки, матері Лесі Українки, чого нам так бракує, щоб і ми старалися виховувати своїх доньок в такім дусі, як це робила мати Лесі Українки, хоч там було заборонене рідне слово, але ніхто не міг спинити сильного духа, бо „вільного духа не скути в кайдани"! Так маємо ми говорити і вчити своїх дітей на вільній землі, де нам не заборонено рідне слово. І лише тоді ми будемо почуватися гідними матерями своїх дітей. Такого характеру менше більше був наш вечерок.

Потім слідувала смачна перекуска і було зібрано на журнал Промінь 5 дол. До того пані Антося Добровольська передала на відновлення своєї передплати на р. 1964 — $3.50 і жертву — 1 дол.

А. Стечишин, референтка

ГЕМИЛТОН, ОНТ.

В понеділок, 16-го грудня, 1963 р. членки обох відділів — ім. Лесі Українки і Калини зійшлися, щоб відсвяткувати Академію Лесі Українки і Ольги Кобилянської.

Голова відділу Лесі Українки пані Марія Пилипяк відкрила свято. Молитву провів Прот. Федак. Програма була коротенька але гарна. Вступне слово прочитала п. Марія Пилипяк. Реферат прочитала п. Орися Сушко. Поезію „Порвалася нескінчена розмова" — прочитала п. Варвара Логин. Пані Юлія Новак прочитала „Вибрані Думки" з творів Ольги Кобилянської. Пані Кіріченко прочитала вірш „Ольга Кобилянська".

На закінчення п. Анна Токарик, голова Союзу Українок Канади щиро подякувала членкам обох відділів за те що незабувають таких визначних жінок, як Леся Українка і Ольга Кобилянська. Пригадала також постать письменниці Марка Вовчка книжку „Три Сильветки" і просила, щоб членки читали багато з творів цих визначних письменниць.

По програмі членки подали чай і перекуску, при чим зібрано 17 дол. на журнал „Промінь". **Н. О.**

ВЕЧЕРОК В ЧЕСТЬ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Редвей, Алберта

Жіноче товариство ім. Лесі Українки у Редвей влаштувало свято в честь своєї патронки 2-го березня 1964 року, в домі панства Римарів. У святі взяли участь жінки і деяке число чоловіків.

Програму відкрила гарним вступним словом пані Вікторія Торончук,

голова товариства. По відспіванні „О, Україно", о. Прот. Д. Ф. Стратійчук дав реферат про Лесю Українку та її твори. Читали поеми Лесі Українки пані А. Боєчко і сумківка панна Маруся Римар. Також представлено гарну сцену „Перелесник і Мавка", взяту з „Лісової пісні", драми Лесі Українки. Цю сцену виконали пані добродійка Стратійчук і пані Анна Ілащук.

Свято закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна" і державного гимну.

Пані Римар угостила присутніх багатою перекускою. З нагоди свята посилаємо 5 дол. на пресовий фонд „Променя".

М. Киріяк, секр.

РІЗДВЯНИЙ КОНЦЕРТ ДІТЕЙ
Української Школи у Ванкувері, Б.К.

Всі наші малята як також і старші діти щороку з великим нетерпінням і втіхою очікують Свят Різдва Христового. Вони тішаться ними чистою дитячою радістю, на яку спроможні лише дитячі серця.

Цього року, як і минулими роками, учителі української школи при нашій Православній Церкві у Ванкувері підготовили дітей до Різдвяного концерту, який відбувся 22-го грудня 1963 року в парафіяльній залі. Зібралося досить поважне число людей на цю дитячу імпрезу.

Концерт відкрив вступним словом о. Прот. П. Сацевич, голова шкільного комітету. Після цього мандолінова орєстра початкуючих відіграла дві колядки, „Бог Предвічний" і „Возвеселімось". Діти Садочка відспівали групово чотири пісеньки. Далі Р.. Веренька відіграла скрипкове сольо, „Во Вифлеємі", після чого діти української школи розіграли дві сценки: „Вертеп" і „Різдво". Мандолінова оркестра старших дітей відіграла вязанку українських колядок, а Д. Лебедович під її акомпаніямент співав сольо. Були теж деклямації, „На Свят-Вечір", яку виголосила М. Шевчик і „Ялинка", виконана В. Шевчик. Відіграно сценку — „Жива ялинка" і сцену „Різдвяна хата", в який була зображена наша традиційна українська Свята Вечеря. В цій останній брали участь і старші, пані Л. Карпінська і пан С. Шевчук та діти. Поява колядників і віншування мило закінчили цю п'єску.

Великою радістю для дітей була поява св. Миколая з дарунками, що ангелики роздавали дітям. Після закінчення концертової програми всі діти колядували, а присутні зложили від себе коляду на потребу Української Школи при місцевій парафії.

Підготовкою концерту, як було вже згадано, зайнялися учителі української школи і треба зазначити, що програма його була дуже вміло підібрана і своєю тематикою відповідала Різдву. Особливу подяку треба скласти пані Є. Єленяк і пані О. Дзюбенко, які багато потрудилися у підготовці п'єсок. Всі другі учителі активно допомагали у всьому, так само не жаліючи свого часу і труду.

Такі дитячі імпрези завжди лишають по собі приємне враження. Вони підносять нас на дусі і дають запоруку, що українська справа в Канаді буде продовжуватися нашим молодим поколінням.

Присутня

В РОКОВИНИ ПОДРУЖЖЯ
Вінніпеґ, Ман.

П-во Йосиф і Агафія Лучаки

З нагоди 50-ліття подружжя п-ва Йосипа і Агафії Лучаків у Вінніпеґу, громадяни, родина і приятелі улаштували їм гостинне прийняття, що відбулось 12 жовтня 1964 р. в залі церкви св. Михаїла на Дизраїл вул.

Обширний опис про цей ювілей поміщено в „Українському Голосі" ч. 3. 1964 р. З нагоди цього прийняття п-во Лучаки зложили 5 дол. на прес. фонд „Променя".

РОДИННЕ СВЯТО П-ВА ДОРОЩУКІВ
Стінен, Саск.

З нагоди 50-літт подружж п-ва Якова і Анни Дорощуків, діти і приятелі улаштували їм ювілейне прийняття, що відбулось 1-го лютого 1964 р. в залі у Стінен.

Гостинним прийняттям зайнялись сини — Григорій і Михайло, доньки — Юлія і Василина, зяті Михайло і Степан та невістка — Ганна і Катерина та онуки. Благословення ювілятам уділив Всеч. о. Греділь. На прийнятті було поважне число присутніх місцевих і позамісцевих громадян. П-во Дорощуки є активними громадянами, пані А. Дорощук є членкою жін. т-ва в Стінен. Відбулось офіційне вручення дарунків. Словом подяки ювілятів закінчувалось це родинне свято.

В. Сеньків

З ХРЕСТИН НА „ПРОМІНЬ"

В неділю дня 9-го лютого, 1964 року, в домі п-ва Василя й Надії Боярчуків у Волей, Б. К., відбулося урочисте хрещення їх внука, а сина п-ва Мирослава й Лорини Боярчуків. Св. Таїнство хрещення звершив Всеч. о. П. Блажук, а хрестними батьками були: Галина й Іван Кук, Джойс і Роналд Нюстед. В час Св. Хрещення й Миропомазання, надане ім'я хрещенику: Яремій-Мирослав.

Опісля відбулось величаве й гостинне прийняття для всіх приявних та запрошених на хрестини, яких п-во Боярчуки щиро гостили. Слідували сердечні привіти й побажання для п-ва Мирослава й Лорини від приявних, з нагоди охрещення їх синочка. Кожний присутній складав особисті поздоровлення та вручували дорогоцінні дарунки хрещеникові. Це справді було всім радісно й приємно перевести цих кілька годин, в такій родинній гостині, що для всіх учасників цього дня залишиться на довгий й милій спомин.

З тої нагоди зложила бабуся Юлія Боярчук від себе 5 долярів на Тривалий фонд „Променя".

о. П. Б.

ДОПОВНЕННЯ ДО ЗВІТУ СВ КН. ОЛЬГИ В ТОРОНТО
(поміщений в ч. 3)

В українській школі 252 дітей в шестиклясовій школі. 5 клясів є паралельні, що разом творить 11 клясів при 8 учителях. В недільній школі 437 дітей, викладає 20 учителів. До помочі їм додано 12 курсантів з курсів українознавства і 4 сумківки. При недільній школі — дитячий садочок, для дітей від 3 років.

Музичну школу і дві оркестри

провадять пп. Пасерб і Шульга. Шкоду танців провадить п. Воробець.

Курси українознавства — 52 учнів, з них 13 матурантів. Директор — проф. Муха, викладає 6 учителів: всі учителі недільної школи працюють безплатно. **В. З.**

СВЯТО ГЕРОЇНЬ

Флин Флон, Ман.

Заходами відділу Доньки України було улаштовано Свято Героїнь, що відбулось 26 лютого 1964 р., в якого програму входило читання рефератів про трьох визначних жінок України — Лесі Українки, Ольги Басарабової і Олени Теліги.

Святочну програму відкрила голова жіночого т-ва пані Агафія Перепелюк. Доповідь про Лесю Українку прочитав Всеч. о. Є. Труфин, пані С. Хахоляк прочитала вірш В. Сосюри про Лесю Українку.

Пані Катерина Сторожук прочитала спогад Ірини Шах про Ольгу Басарабову, що був поміщений у журналі „Промінь".

Про Олену Телігу відчитала реферат добр. Е. Труфин. На закінчення п. Петро Сірий забрав слово про значення Свята Героїнь, зокрема зупинився на героїчній постаті Ольги Басараб, пояснив про діяльність підпільної організації УВО, до якої належала О. Басараб та була закатована поляками. Свято закінчено відспіванням українського і британського гимнів.

По закінченні програми членки відділу гостили чаєм всіх присутніх. Промовляв п. Петро Сірий про Колегію св. Андрея у Вінніпегу та наші супроти неї обовязки. Відбулася розігравка настільника, що його подарувала на ціль пресового фонду „Променя" пані Агафія Перепелюк. З розігравки і перекуски прихід 16 дол. призначено на прерс. фонд журнала.

Е. Труфин, референтка

НЕВЯНУЧІ КВІТИ

На спомин нашої дорогої Мами, Бабуні Василини Ільків, що упокоїлась на 86 році життя цю китицю складаємо. Піонеркою була бл. п. наша Мама. Лишила край рідний, дім де народилась, батьків і з чоловіком і дітьми маленькими поїхала в край чужий і незнаний, кращої долі дітям шукати. Покійна була доброю людиною, релігійною та гідно дітей своїх виховала удовою зіставшись. На невянучі квіти зложили 3 дол. син Іван, невістка Катерина та 3 внуків, 1 дол. — донька Доця і зять Григорій Гринів.

Анна Кшик.

НАШІЙ КОХАНІЙ МАМІ

Марія Фербей

Вязанку квітів нашій ніколи не забутій коханій Мамі Марії Фербей складають в роковини її смерти донь ки — Наталка Мельничук і Леся Івасюк, невістка Мирослава Фербей. Світла память про неї, про велику її любов і духову красу завжди живуть в нашім серці. На пресовий фонд „Променя", якого наша Мама так цінила складаємо по 5 дол. Разом 15 дол.

Леся Івасюк, Наталка Мельничук, Мирослава Фербей

НЕВЯНУЧИЙ ВІНОК ЛЯ

бл. п. Дмитра Йонка, Торонто.

День 7-го липня ц. р. це 4-та річниця смерти бл. п. Дмитра Йонка. Залишився він у памяті дружини Марії, дітей, внуків і родини — всіх тих, що покійного знали — близьких друзів, що обсипають його могилу живими квітами.

Був покійний довголітнім членом при Катедрі св. Володимира в Торонто, працював там, був дяком і співав у хорі. Його праця всюди помітна. Був він і взірцевим чоловіком для своєї дружини Марії, добрим батьком для своїх дітей.

З приводу роковин смерти, пані Марія Йонка засилає 5 дол. на пресовий фонд „Променя". Цей журнал став для неї близким і вона його високо цінить. **А. Е.**

В ПАМЯТЬ ОЛЬГИ БАСАРАБОВОЇ

Жіноче т-во ім. Ольги Басарабової у Вимер, Саск. вшанувало память своєї патронки сходинами, які відбулися 12 лютого в домі п-ва Н. Франків. В програму входило читання про життя і діяльність цієї героїні, що упала жертвою з рук польського уряду, змагаючись за права волі свого народу.

На цих сходинах переведено жертву на пресовий фонд „Променя", що принесла 10 дол. Всім жертводавцям щира подяка.

Анна Романюк

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІДДІЛУ

Порт Алберт, Б. К.

Дня 2. 2. 1964 р. в першу річницю зорганізування нашого відділу С.У.К. в Порт Алберні, голова — Марія Реваковська приготовила у себе в хаті чайне прийняття для членок і прихильників. З запрошених гостей при були Г. Фостій, О. Заразун, А. Ощіпок, З. Робідо, А. Костицька, М. Горбач, О. Никитюк.

Щоб ще більше відзначити цей день гості перевели збірку, яку призначено на **Тривалий фонд „Променя"** в зв'язку з книжкою „Українська жінка в хореографії". Гроші в сумі 5 дол. переслано до редакції „Променя", а книжку наш відділ задержав для себе, яку використаємо в нашій бібліотеці.

З поважанням

О. Никитюк, секретарка

ПАМЯТІ ДОРОГОЇ МАТЕРІ

Торонто, Онт.

Чимало описів читаємо в „Промені" про матерів, яких доньки обсипають могили ніколи невянучими квітами.

До таких доньок належить молоденька панна Оля Гладун. Вона втратила свою кохану матір 31-го липня 1955 року. Оля і її сестра Наталка — обидві в той час були дуже молоденькі, коли їх мати осиротила, а також і чоловіка Михайла.

Покійна Текля Гладун була членкою Союзу Українок Канади ім. Кн. Ольги при Катедрі св. Володимира; любила вона свою церкву і до неї часто приходила.

Оля і Наталка виростали під впливом та наукою доброї і розумної матері, яка раділа своїми дочками, але не довго тривало це щастя, коли в дорозі стався нещасливий ви-

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

УВАГА! Просимо всіх тих, що прислали звіти до поміщення терпеливости. Вони будуть поміщені за чергою. Через міру довгі звіти будуть дещо скорочені згідно з ухвалою з'їзду і просимо за це не гніватись. — Редакція.

НИПАВИН, САСК.
Відділ О. Басарабової

В році 1963 відділ Союзу ім. О. Басарабової в Нипавин, при гарній праці членок та керуванні голови Марусі Григор розвинув ширше свою діяльність.

Товариство влаштувало 6 бенкетів, ходили колядувати, відбули свято День Матері, спільне свячене, помагали родині і купили дарунок як був 40-літний ювілей для п-ва І. Пронич, приготовили храмовий обід, курячу вечерю, видали чотири перекуски.

Головна ціль нашої праці є поміч в утриманню нашої церкви і Народного Дому.

Фінансовий звіт: з 1962 року осталося $638.25, прихід за 1963 рік був $1,551.52, розхід в 1963 р. $926.06, осталося в касі $1,263.71.

Заряд т-ва на рік 1964-ий: голова — Гафія Пронич, заступниця — Оксана Мохорюк, секретарка — Павліна Юзва, касієрка — Надія Стрильчук. Контрольна комісія — Катерина Словська і Параска Шутер, сестриці — Марія Григор, Марія Дмитерко і Марія Яремко.

Павліна Юзва, секретарка

ҐИЛБЕРТ ПЛЕЙНС, МАН.
Відділ ім. Л. Українки

Річні збори відбулися в Народнім Домі 13-го грудня 1963 р. За минулий рік відбулося 10 зборів і 1 річні збори. Ми мали Великодний чай і випродаж печива. Членки приготовили обіди на спільне свячене, День Подяки і храм приготовили один поминальний обід і чотири похоронні обіди. Мали осінню вечерю. Членки помагають в організації Червоного Хреста. Товариство подарувало 50 дол. на Колегію св. Андрея у Вінніпегу. Дві членкині були вибрані помагати сумківцям з їх праці в цім році.

З року 1962 осталось $663.67, прихід на 1963 р. $1,386.28, розходи в 1963 р. $1,935.42, в касі осталось $114.53.

Заряд т-ва на рік 1963: голова — Галина Мимка, заст. голови — Марія Михайлюк, рек. секр. Анна Кошманюк, касієрка — Єлена Котак. Контрольна комісія — Ірина Талпаш, Вікторія Вівчарук. Господині — Е. Борденюк, Н. Гаврилишин і А. Гнатюк.

Анна Кошманюк

ЙОРКТОН, САСК.
Відділ Олени Пчілки

Діяльність т-ва: за рік відбулося 10 місячних, 1 надзвичайні збори і 1 засідання заряду. В протягу року тов. улаштувало: пирогове пущення, осіння вечеря, три спільні обіди — свячене, храмовий і з нагоди посвячення площі під церкву. Для інших організацій приготовили 8 бенкетів, падок, коли верталися додому з відпочинку. Цього року зближається 9-та річниця смерти бл. п. Теклі Гладун. Родина ніколи не забуде її, завжди вона житиме в серці дорогих істот, як ідеальна, любляча матір.

Оля Гладун є милою та лагідною дівчиною. Вона є приміром для інших дівчат. Залюбки читає „Промінь" та інших заохочує. Оля засилає 5 дол. на „невянучий вінок" в память своєї матері.

А. Е.

В ГЛИБОКІМ СМУТКУ

Знов виросла свіжа могила на цвинтарі Мавнтроял. Відійшла від нас 13-го лютого, 1964 р. Текля Долла, проживши 56 років. Покійна походила з села Бенкевці, повіт Рогатин, Західна Україна. До Канади приїхала 1938 р. з одним сином, другий народився вже в Канаді.

Панахиди відбулись в похоронним заведенню в днях 14, 15 і 16-го лютого, що їх відправляли настоятелі — Всеч. о. В. Слюзар і Всеч. о. Легенюк при великій участі родини та односельчан. На 17-го рано відбулась похоронна відправа в Соборі св. Софії та друзі і родина провели її в останню дорогу на Мавнтроял цвинтар.

Покійна Текля була доброю матірю дітям і дружиною чоловікові, була лагідної вдачі, щирою християнкою та парафіянкою Собору св. Софії в Монтреалі. Виховала вона двох синів в українськім дусі. Полишила вона в глибокім смутку чоловіка Антона, синів Онасипа, Теодора, невістку Євгенію та три внуки, багато сельчан та знайомих.

Бл. п. Текля Долга

На післяпохоронній відправі на заклик Всеч. о. Легенюка переведено пожертви на невянучі квіти на свіжу могилу — 8 дол. переслано на журнал „Промінь".

Хай канадійська земля буде їй легкою.

М. Н.

НЕВЯНУЧИЙ ВІНОК БЛ. П. МАРТИНА ҐЕНОВОГО

20-го січня 1964 р. о 8-ій год. вечора членки жін. тов. С. Русової в Лонґ Бренч, завітали до хати пані Н. Крізель, бувшої голови товариства і зложили співчуття з приводу смерти її дорогого батька.

Бл. п. Мартин Ґеновий упокоївся 5-го січня 1964 р. в госпіталі в Інвермей, Саск. проживши 74 роки.

Пані Крізель зворушена до сліз прийняла пань і сердечно подякувала за приязнь та співчуття, яке виявили своєю присутністю наші членки: п. Стефанюк, п. В'юн, п. Мартинюк, п. Лангер, п. Стрижовець, п. Кумпан та запросила всіх до чаю, за яким прийшов в дружній і товариській розмові вечір, в якій пані Крізель розповіла про свою подорож і зустріч із своєю родиною.

Щоб цей вечір був незабутній, голова товариства перевела збірку на невянучий вінок, на який зложили: жін. тов. С. Русової — 5 дол., п. Н. Крізель — 5 дол., присутня пані — 5 дол., збірка принесла 15 дол. і призначена на пресовий фонд „Променя".

Нехай ласкавий Господь потішить сумуючих, а йому нехай канадійська земля буде легкою. Вічна йому память.

П. Кумпан

10 перекусок, 12 весіль і 5 похоронних перекусок. Влаштувано 3 випродажі печива, писанок, базар, 2 чаї.

Культурно-освітні вечерки відбуто: Лесі Українки, Ольги Басараб, Тараса Шевченка, Симона Петлюри, Книжки й Преси, День Студента, День Матері і св. Николая. Відзначили нових членкинь, перекуску для дітей з нагоди св. Сповіді й Причастя. Вечерки вишивання і писання писанок відбувалися через зиму. Заходом тов. д-р Потоцька дала доповідь і висвітлила знимки з подорожі в Европі й на Україні.

Товариство подарувало 12 книжок в англійській мові про Україну і до публичної бібліотеки. Передплачує „Промінь", „Вісник" і „Український Голос" до шпиталю. Видало кухарську книжку. Вислало 3 делегатки на домініяльний з'їзд і 2 делегатки на провінціяльний. Умебльовано парафіяльну хату.

Фінансовий звіт:

Осталося з 1962 року $1,811.10, прихід в 1963 році $10,945.12, розхід в 1963 році $11,614.21, в касі осталось $1,142.01.

Заряд на 1964 рік: голова — Анна Ковалик: 1, 2, 3 заст. голови — Розалія Стратійчук, Анна Цимбаліста, Анна Заліщук, кор. секр. — Павліна Симинюк, рек. секр. Олеся Піць, касієрка — Орися Лукій, фінансова секр. — Даруся Пасічник, контрольорки — Марія Диркач, Наталя Гишка, Михаліна Сторчин, бібліотекарка, Пет Чабан, реф. культ.-осв. — добр. О. Бойчук, реф. журнала — Марія Герман.

Очолюють комітети — нед. і рід. школи — К. Волощук; хворих — В. Трофанюк; господині — А. Владійчук; сестриці — А. Гишка; членський — М. Пасічник; допомоговий — А. Клевчук; телефонічний — Н. Кадещук. Річні збори відбулися в Народнім Домі 16 грудня 1963 р.

Олеся Піць, рекор. секр.

КРИДОР, САСК.

Відділ ім. Хариті Кононенко

Річні збори т-ва відбулися в домі пані Марії Хома 3-го грудня 1963 року. За рік відбулось 9 місячних зборів, 6 похоронних обідів, Великодний чай, продаж писанок, один бенкет і двоє весіль. Також мали концерт Лесі Українки. Товариство жертвувало на Інститут ім. П. Могили в Саскатуні, організаційний фонд, провінціяльний, канцелярійний, Червоний Хрест і на журнал „Промінь". З року 1962 осталось в Касі $1,783.22, прихід в 1963 році був $1,283.83, розхід був 1963 році $1,281.54, в касі осталось $1,885.49.

Заряд т-ва на рік 1964: голова — Т. Ткачук, заст. голови — М. Цьона, рек. секретарка — К. Парчевська, касієрка — А. Боднарчук. Контрольна комісія — А. Гунчак, М. Човганюк, М. Павлик. Доглядачки хворих — М. Михалюк, К. Парчевська. Сестриці — М. Човганюк, Т. Ткачик, А. Солодюк, Р. Федейко.

Катерина Парчевська, секр.

ЕНДРУ, АЛТА.

Відділ ім. Л. Українки

Річні збори т-ва відбулися 3-го грудня в домі пані М. Бабюк. Звіт діяльности здала секретарка. За рік відбулося 10 місячних зборів і одні річні збори. Жіноче товариство опікується недільною школою. Учителями є пан Іван Гуцуляк і пані Богдан. Товариство улаштовує вечорки для недільної школи, на яких подає перекуску, на св. Миколая дає учасникам Різдвяні дарунки. В рідній школі вчить пан Іван Гуцуляк і Євген Матичук, тов. дає нагороди для рідної школи і в сумі 30 дол. для студентів за найвище досягнення в одинадцятій і дванадцятій класах. Т-во приготовило пять обідів, два чаї і продаж печива, разом із церковною громадою улаштували базар, мали вечорки гри в карти і бінго, перекуску і розігравку речей.

Відсвяткували: свято Лесі Українки і Тараса Шевченка. Вислали $22.50 на журнал, 10 на Інститут св. Івана в Едмонтоні. Дали 30 хрестиків для учасників недільної школи, 300 дол. на прикрасу в церкві — вислали делегатку на окружний провінціяльний з'їзд

Заряд т-ва на 1964 рік пані: В. Мельник — голова, 1-ша заст. — М. Андрук, 2-га заст. — Р. П. Гуцуляк, секретарка — Р. І. Гуцуляк, касієрка — М. Дребіт. Контрольна комісія — Н. Маркевич, М. Лопатка. Референтка господинь — Н. Матичук. Відвідування хворих — К. Лакуста.

Р. І. Гуцуляк, секр.

ІНСІНҐЕР, САСК.

Відділ ім. Л. Українки

Річні збори т-ва відбулися 2-го грудня 1963 р. в домі пані Марії Лемко. Звіт діяльности т-ва здала уступаюча голова пані Катерина Зучкан. За рік відбулося 10 місячних зборів. Збори відбуваються по хатах членок, на закінчення зборів подають перекуску і маємо розігравку. Т-во улаштувало три випродажі домашнього печива, приготовило обід на храм церковний, 1 базар, День Подяки, бінго на користь Червоного Хреста і поборювання недуги рака, перевело збірку на сліпих.

Т-во опікується українською школою, в якій навчає наш священик Всеч. о. Пук, також прикрашуємо нашу церкву. На потребу Українського Народного Дому дали 20 дол.

Прихід т-ва за 1963 р. $755.25, розхід $422.08, в касі осталось $333.13.

Заряд т-ва на 1964 р. пані: Анастасія Молдован — голова, Катерина Гнатюк — заст. голови, Василина Козак — рек. секретарка, Р. Костащук — касієрка. Контрольна комісія — І. Кирилюк, С. Николаїв. Референтки комітетів — купівлі — Р. Копан, відвідування хворих — М. Лемко, господинь — Р. Копан, рідної школи — М. Крикливець, Сестриць — Р. Копан.

Р. Копан, реф. преси

ВАЙТА, МАН.

Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори т-ва відбулися 1-го грудня 1963 р. в Українськім Народнім Домі. Членки заряду здавали звіти, які виказали гарну працю т-ва за минулий рік. Відбулося 8 місячних зборів і 4 освітніх сходин.

Свято Лесі Українки відбулось сходинами і читанням рефератів. Свято Книжки і чайне прийняття. Т-во взяло участь у святі Шевченка, взяло участь у з'їздах — окружнім і провінціяльнім. Т-во зложило $100.00 на Колєгію св. Андрея у Вінніпегу, організаційний фонд 25 дол. та прихід зі Свята Книжки на „Промінь".

Членки відвідували хворих у шпиталі і дома, ходили колядувати на місцеву церкву та занималися збіркою на Червоний Хрест. Товариство опікується українською школою, в якій навчає добр. Куліш. Тов. вислало писанки на чайне прийняття в Ітон та українську вишивку на прийняття в Годсон Бей. Обі імпрези улаштувала пров. екзекутива в Манітобі в користь Колєгії св. Андрея.

Прихід в минулому році — $569.51, розхід $340.63, в касі осталось $253.88

Заряд т-ва на 1964-тий рік — пані: Анна Подольська — голова, Магда Тимчук — заст. голови, Софія Сто-

рожук — секретарка, Марія Негрич — заст. секр., Мілька Деревянчук — касієрка, Вероня Божик — фінанс. секр., реф. відвідування хворих — Василина Прокіпчук, контр. комісія — В. Цесмиструк.

Софія Сторожук, секр.

ВАТСОН, САСК.

Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори т-ва відбулися 5-го грудня 1963 в церковній залі. Звіт діяльности т-ва дала голова т-ва пані Марія Кінащук. Протягом року т-во відбуло 11 місячних зборів і заряд мав 4 засідань.

Відсвятковано: роковини Лесі Українки, Т. Шевченка, День Матері. Відбулась випродаж великодного печива. Комітет відвідував хворих і дарує квіти. Членки ходили колядувати і брали участь у фестивалі „Українські коляди". Наш відділ хоч і невеликий числом свого членства, але під добрим проводом в заряді сповняє свою працю по можности своїх сил.

Фінансовий звіт: з 1962 р. остало в касі $109.72, приходи в 1963 — $1,056.00, розходи — $916.14, остало в касі $248.78.

Заряд т-ва на 1964 р.: голова — Марія Кінащук, заст. голови — Людміна Процко, секретарка — Марія Гребенюк. Референтки — „Променя" — Марія Кінащук, контрольної комісії — Марта Франко, господинь — Людміна Процко, шпиталю — Анна Полович, Червоного Хреста — Оля Бокшован, сестрищь — Анна Полович.

Марія Гребенюк, секр.

ЕНДЕВОР, САСК.

Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори т-ва вдібулися 19 гр. 1963 р. в домі пані Марії Ворощук. Членки заряду дали звіт річної діяльности т-ва. За рік відбулося 10 місячних зборів.

Заходами т-ва було приготовлено один обід, базар і осінню вечерю. Т-во пожертвувало на потреби місцевої церкви $54.50, вислало 4 членки на пров. з'їзд, що відбувся у Кристал Лейк, Саск. Восені членки т-ва вшанували прийняттям пані Павліну Чорнобай за її щиру працю в товаристві з нагоди набуття нового дому.

Фінансовий звіт — з року 1962 осталось у касі $253.91, приходи в 1963 році 247.75, розходи — 187.91. В касі осталось 313.75.

Заряд т-ва на 1964 р.: голова — Анна Корній, заст. голови — Павліна Чорнобай, секретарка — Олена (Ґеоргій) Вівчарук, касієрка — Розалія Рутковська. Контрольна комісія — Катерина Ґриба і Марія Юрків.

Олена Вівчарук, секр.

ТОРГИЛД, АЛБЕРТА.

Відділ ім. Ольги Басарабової

Річні збори відбулися 3-го грудня 1963 р. в залі під церквою. Членки заряду здали звіти. За рік відбулось 10 місячних зборів і одні надзвичайні. Всі обіжники з централі Союзу були читані на зборах. Наше т-во виконало багато праці за минулих два роки при викінченні залі під церквою.

Приготовили: 2 весільні вечері, 4 похорони з перекускою. Осінний базар з обідом і фільмою „Подорож по Україні". Улаштували продаж великодного печива і писанок, пироговий обід і продажі домашнього печива та випродаж уживаних речей, одно бінго. Вечерок вручення смолоскипу. Відсвятковано: роковини Л. Українки, О. Басарабової і Т. Шевченка. Дали 5 дол. на Червоний Хрест, 5 дол. недугу рака. В недільній школі вчать М. Волощук, Л. Татарин і І. Ґорецький. Членки ходили колядувати і приготовили пакуночки для дітей. Улаштували пікнік для дітей недільної школи.

Вислали делеґатку на окружний з'їзд у Редвотер. Зібрано 24 дол. на журнал „Промінь". Товариство купило ризи до церкви. Отець Стратійчук провадить рідну і недільну школи під час літніх вакацій.

Фінансовий звіт: З 1962 р. осталося — $4.542.82, прихід в 1963 р. — $2.549.32, розхід в 1963 р. — $5.827.01, в касі осталося — $1.265.13.

Заряд на 1964 — голова — Р. Микитей, заст. голови — К. Клибак, секретарка — К. Малайко, заст. секр. — С. Остафійчук, касієрка — Е. Дідух, комітет хворих — Р. Барко, Е. Гікол; реф. сестриць — К. Ґавалко. Контрольна комісія — М. Волощук, Ю. Седляк.

Ю. Седляк, секретарка

МЕНЗІ, МАН.

Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відбулися 13-го грудня 1963 в домі п-ва Миколи і Марії Друль. По відчитанню звітів, рекордового і фінансового обрано заряд на слідуючий рік, як слідує: пані — Юська Друль — голова, Мірта Друль — заст. гол., Настя Друль — фін. секр., Розалія Пелешок — рек. секр., Марія Чвалюк — касієрка. Контрольна комісія — Н. Скоцеляс, Юзефка Друль, ґардеробщиця — Марія Друль. Референтки: — Н. Скоцеляс. Сестриці: Марія Друль.

Діяльність товариства в 1963 р.: сходин 10, концертів 3 — Тараса Шевченка, День Матері і Рідної Школи. Читання рефератів — Лесі Українки, Ольги Басараб, Молебень і реферат на День Подяки і Свято Книжки. Обіди: спільне свячене, храмовий обід, і спільна осіння вечеря. одна розігравка, відвідання хворих членок та вручення дарунків.

Жертви: на місцеву церкву — $73.25, на Народний Дім — 150.75, журнал „Промінь" 13 дол., „Український Голос" 2 дол. (пресовий фонд) на Колегію св. Андрея — $294.80, організаційний фонд — 10 дол., Червоний Хрест — 5 дол., Марч оф Даймс — 10 дол. і всякі зобовязання.

Розалія Пелешок, секр.

ҐРОНЛИД, САСК.

Відділ ім. Княгині Ольги.

Річні збори відбулися 8-го грудня 1963 р. в Народнім Домі Івана Франка. Звіт діяльности здала секретарка Павліна Чорна. Діяльність товариства: за рік відбулося 9 місячних зборів і одні річні, членкині відсвяткували роковини Лесі Українки, улаштували свято Шевченка, обід на спільне свячене, храмовий обід, обід-бенкет в міській школі, обід на з'їзд Інституту Петра Могили, бінго, День Матері, т-во причинилось до спільного базару і вітали добр. і Всеч. о. Критюка з родиною. Членки працюють при церкві разом з зарядом церковним і при Народнім Домі. Товариство висилає квіти хворим членкам до шпиталю. Жертвували на Інститут П. Могили і на Колегію св. Андрея і виповняємо буджет щороку.

Фінансовий звіт: З 1962 року в касі осталось — 502.94 прихід за 1963 — 1,068.55, розхід за 1963 — 917.73. В касі осталось — 653.76.

Заряд на 1964 р.: голова — Марія Данилюк, заст. голови — Катерина Швець, рек секр. — Павліна Чорна, фін. секр. — Стефанія Іванусь, касієрка — Павліна Данилюк, контрольорки — Анна Вахняк, Катерина Швець, Василина Вахняк. Референтка господинь — Марія Ґрипюк.

Павліна Чорна, секретарка

КАНОРА, САСК.

Відділ ім. Марії Маркович

В історії нашого жін. т-ва 1963-ій рік відзначився замітними подіями, з яких на особливу увагу заслуговують такі, як Джемборі СУМК-у і провінц. зґїзд С.У.К. — що відбулися на оселі біля Кристал Лейку та якими заопікувалось наше товариство — і будова нашої нової церкви.

Цього року відбулося 27 зборів екзекутиви та 10 місячних зборів товариства. Товариство нараховує 77 членок, а 10 з них вписалося на протягу року. Членки поділяються на 5 груп, які займаються улаштуванням спільних обідів, бенкетів, чаїв і т. п.

Велику увагу присвячує т-во вихованню молоді — опікується Недільною та Українською школою, купує підручники, а деякі членки навчають дітей в цих школах. До Недільної школи учащає 86 дітей. Діти поділені на 8 кляс. Учителями цього року є слідуючі пані: Ґ. Ортинська, П. Данильчук, Є. Ягольницька, С. Левко і д-ка Г. Слюзар, та панове: В. Мисак, М. Охітва і Дж. Ґондзьола. До української школи вчащає 26 дітей. За старанням учителів недільної та української шкіл відбулися концерти, перед Різдвом і на День Матері. Товариство опікується молодшим відділом СУМК-у. Цей відділ нараховує 24 дітей і веде працю під керівництвом пані П. Данильчук. До старшого відділу СУМК-у належить 35 студентів гайскулу. До надзірної ради старшого відділу входить від т-ва пані П. Данильчук.

В березні т-во урядило свято членства, під час якого офіційно прийнято до товариства нових членок та вшановано пані Євгенію Козяр — довголітню і заслужену членкиню. В травні улаштовано весняний чай. На домініяльний з'їзд С.У.К. до Вінніпегу товариство вислало дві делегатки, а на провінціяльний — одну. Товариство виявило гарну поміч дитячій оселі біля Кристал Лейк. Жіночі кружки, до яких належать членки та прихильниці товариства під проводом своїх провідниць — М. Мисак, О. Козоріз, А. Цимбалістої, О. Анаки і Є. Козяр — успішно проводять свою працю. В. 1963 році вони придбали $978.35, які передали на будову церкви. Товариство спільно з громадою улаштувало чайне прийняття для співмешканців Канори з нагоди відкриття нової церкви.

Членкині т-ва керують хорами; Марія Мисак — церковним, а Павля Данильчук — сумківським і при недільній школі. Поодинокі членки беруть участь у міських збіркових кампаніях на добродійні цілі, як Червоний Хрест, фонд дослідів рака, фонд дослідів хвороби серця і т. п. Членки брали теж участь у приготуванню чаю в користь канорської міської бібліотеки. Т-во улаштувало День Українського Студента, подало перекусу для членів окружної дирекції Інституту Могили. Улаштовано й переведено Йорданську Вечерю, Спільне Свячене й Осінню Вечерю. На протязі року товариство подало 13 бенкетів, 3 весільні прийняття, 3 чаї, 2 прощальні вечірки та 2 вечері.

Прихід за 1963 рік — $6,684.01, роз-

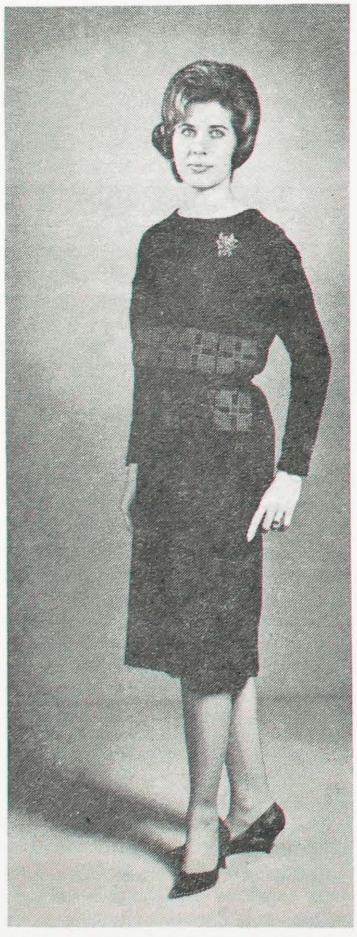

Справа — взір до суконки. Нитки ДМС. 640. Моделює Соня Гавриляк.

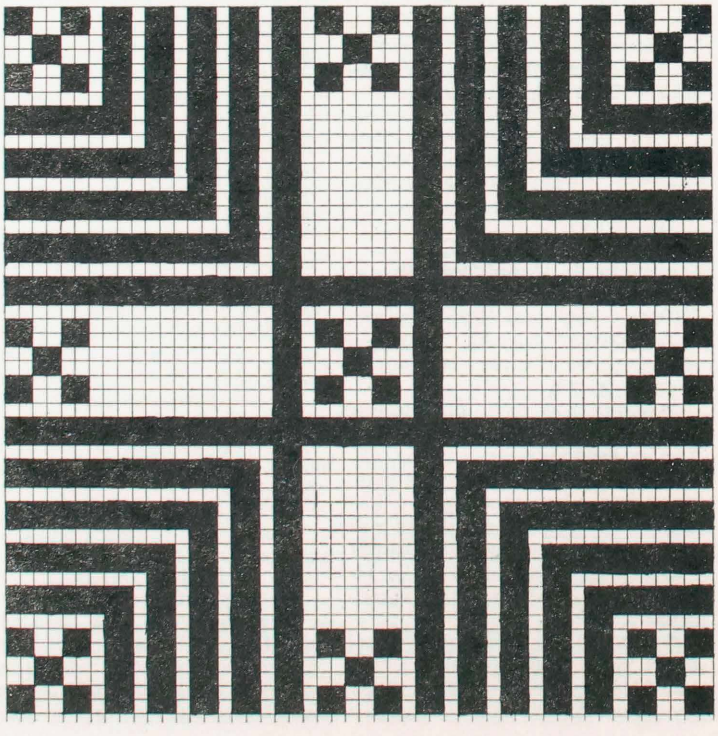

хід за 1963 р. — $11,701.55, в касі залишилось — $3,115.17, плюс $1,919.78 — окремий фонд на будову церкви.

Дня 9 грудня 1963 вдбулися річні збори товариства, на яких до Заряду на 1964 рік обрано слідуючих пань: голова — П. Данильчук, перша заст. голови — Ф. Киба, друга заст. гол. — А. Мисак, кор. секр. — П. Кушнір, рек. секр. — М. Котелко, касієрка — Д. Ортинська; допоміжні комітети очолюють слідуючі: соціяльний — О. Козоріз, програмовий — Р. Козоріз, кухонний — Н. Дутчак, відвідування хворих — М. Мельничук, нед. школи — Ґ. Ортинська, членства — М. Мисак, молодшого відділу СУМК — П. Данильчук. Представницями до управи дитячої оселі обрано пані П. Данильчук і К. Трембач. Господинями обрано пані В. Цимбалісту і О. Данильчук. Референтка комітету сестриць — пані Гондзьола.

Галина Слюзар, рек. секр.

СТІНЕН, САСК.
Відділ ім. Княгині Ольги

Річні збори товариства відбулися 19-го грудня 1963 року в залі під Церквою. Голова пані Д. Гунька дала звіт діяльности товариства і подякувала за кооперацію у протягу року. Слідували короткі звіти: пані М. Козменюк, пані Н. Анака від контрольної комісії і пані М. Корковська від господинь.

В протягу року відбулося 10 місячних зборів, 2 обіди, 1 весільна вечеря, 2 перекуски на танець і 3 похоронні перекуски. Товариство брало участь в ріжних імпрезах при церковній громаді і ходили колядувати.

Фінансовий звіт: осталося з року 1962 — 573.75, прихід в 1963 р. — 691.46, розходи в 1963 р. — 909.03, в касі осталося — 356.18. Заряд на 1964 рік: Докія Гунька — голова, А. Гуцал заст. голови, Е. Цуркан — секретарка, М. Вігнан — заст. голови, М. Козменюк фін. секр. Контрольна комісія: П. Ґурська, Н. Анака, М. Вігнан. Референтка сестриць — М. Ґурська, комітету хворих: А. Гуцал.

Єлисавета Цуркан, секр.

СТ. ДЖУЛІЄН, САСК.
Відділ ім. Л. Українки

Річні збори т-ва відбулися 13 гр. 1963 р. в Українському Народнім Домі. Членки заряду, що здавали звіти: Софія Охітва — голова, Мих. Сорокан — секретарка, Доротея Бокшован — касієрка, Софія Процюк — господиня, Мих. Місюра — рек. сек. і Софія Процюк — конт. комісія.

За рік відбулось троє зборів т-ва і одно засідання. Т-во відсвяткувало роковини Л. Українки і Т. Шевченка, займалось придбанням нових передплат на журнал „Промінь", жертвували на прес. фонд і на музейний фонд. Т-во помагало фондами для потреб церкви, Народного Дому і оселі Зелений Гай. Улаштувало — пущення, забаву на Великдень, весняний базар і вечерю, приготовило обід на храм і забаву, осінний базар. Спільно з громадою видали два обіди, одну вечерю і шість перекусок. Членки відвідували хворих.

Фінансовий звіт: остало в касі з 1962 р. — 775.57, приходи в 1963 р. — 617.57, розходи — 557.12, остало в касі — 816.02.

Заряд т-ва на 1964 р.: голова — Софія Охітва, заст. голови — Софія Олексин, секретарка Михаліна Сорокан, касієрка — Доротея Бокшован. Контрольна комісія — Орися Олексин, Параска Ґрещук, Мих. Угрин. Референтка господинь — Марія Жаррий.

Мих. Сорокан, секр.

ПОПРАВКА

У звіті відділу ім. Л. Українки в Мусідора, Алберта, поміщеному у ч. 2 „Променя" на стор. 30 у фінансовім звіті має бути: **У касі з року 1962 остало $334.23.**

Катерина Мандрусяк

Горіховий торт

8 яєць, відділених
1 горнятко мілкого мучкового цукру (айсінг або фрут)
½ фунта мелених волоських горіхів
3 ложки тертої булки, пересіяної
1 ложка цитринового соку
1 ложечка тертої цитринової шкірки
Кілька зерен соли.

Жовтки вбити з цукром на пухку масу. Домішати дрібно змелені горіхи (перед меленням просушити горіхи в печі і легко зарумянити, будуть смачніші) і дати решту складників. Білки вбити на тугу піну і легко завинути в масу. Дати масу до двох або трьох круглих форм, вистелених восковим папером і вимащених мяким маслом. Пекти в мірно гарячій печі (350 ст. Ф.) пів години. Коли торт відстає від берегів форми і середина торта на дотик пальцем не здушується, торт готовий. Уважно вийняти з печі і лишити в формі до вихолодження. Виложити вихолоджений торт на тарілку і зняти папір. Переложити торт кавовою або горіховою масою, а верх і боки полюкрувати.

Кавова маса до торта

½ горнятка молока
2 ложки муки
2 жовтки
2 ложки міцної чорної кави
½ горнятка цукру
½ горнятка масла.

Розправити в молоці муку і заварити на вільнім вогні, мішаючи ввесь час. Зняти з вогню, трохи прохолодити і дати жовтки і каву. Добре разом вбити на гладку масу. Утерти цукор з маслом, додати до маси і добре вбити. Дати до холодільника на кілька годин, щоб маса добре застигла і згусла. До маси можна теж дати мелені горіхи, як хто бажає.

Горіхова маса до торта

1 горнятко дрібно мелених волоських горіхів
½ горнятка мучкового цукру (айсінг)
Кілька ложок сметани (стільки, щоб сполучити складники в одну суцільну масу)

Змішати все разом і добре вимішати. Дати на торт тонесеньку верству кисловатої мармеляди або галярети (джелі), а на верх горіхову масу.

Начинка до дробу

2 горнятки тертої булки
2 горнятки молока
2 яйці
2 ложки посіченої зеленої петрушки
3 ложки кропу
2 ложечки заправи (полтрі дресінг)
1 велика цибуля
2 ложки масла
½ фунта меленого мяса (яловичини або товстого свинячого)
1 ложечка соли
⅛ ложечки перцю

Намочити терту булку в молоці. Яйця розбити і вимішати з булкою. Додати петрушки, кріп і заправу.

Присмажити дрібно посічену цибулю в маслі, додати мясо, посолити і поперчити; добре разом пересмажити. Додати мясо до булки і разом добре перемішати. Начиняти тією начинкою курку або індика.

P 518
MISKEW MRS P A JAN 65
10629-81 AVE /HOSP/
EDMONTON ALTA

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

Відділ ім. Доньки України, Флин Флон, Ман., з вечірка свята Героїнь — збірку переслала пані А. Перепелюк — $16.00

У річницю смерти бл. п. Марії Фербей, зложили на пресовий фонд: Наталка Мельничук 5 дол., Леся Івасюк 5 дол., Мирослава Фербей 5 дол., разом — 15.00

На невянучий вінок бл. п. Мартина Ґенового, Лонґ Бренч, Онт. зложили: Жін. Тов. ім. С. Русової 5 дол., пані Н. Крізель 5 дол., Н. Н. 5 дол. — пожертви переслала пані П. Кумпан — 15.00

Відділ ім. О. Басарабової, Вимер, Саск. — переслала А. Романюк — 10.00

Жіноче тов. ім. О. Кобилянської, Кенора, Онт. — пожертву доручила пані Е. Ситник — 10.00

З похорону бл. п. Теклі Долгої, Монтреал — зложили: А. Долгий 2 дол.; по 1 дол.: О. Долгий, А. Грицишин, А. Гринів, С. Мединська, М. Нема, Дж. Кер — збірку переслала М. Нема — 8.00

З нагоди 50-ювілею подружжя Федя й Анни Калинів, Гефорд, Саск. — Збірку переслала добр. Г. Зузак — 5.00

Ольга Гладун, Торонто, Онт., в память Матері бл. п. Теклі Гладун — жертву переслала А. Євчук — 5.00

Відділ ім. Доньки України, Винярд, Саск. — зі свята Лесі Українки — збірку переслала А. Стечишин — 5.00

Відділ ім. Л. Українки, Радвей, Алта., пожертву переслала М. Кириляк — 5.00

Пані П. Саламандик, Едмонтон, у річницю смерти мужа бл. п. Василя Саламандика — 5.00

Пані Марія Гумчак — Монтреал, Кве. — 5.00

З похорону бл. п. Анни Голінатої — Вакав, Саск. — збірку переслав о. М. Стеценко — 4.00

На невянучий вінок бл. п. Василини Ільків, Ту Гилс, Алта. Збірку переслала Анна Кшик — 4.00

Пані Домка Чеберяк, Вишарт, Саск — 2.50

Добр. М. Мельничук — Вестлок, Алта. — 2.00

Пані Софія Дацьків — Гримзбі, Онт. — 2.00

По $1.50 пані: Д. Максимчук — Лашін, Кве., А. Бабляк — Вернон, Кве., Анна Романко — Торонто, М. Токарик — Ватсон, Саск., А. Кіпибіда — Монтреал, Марія Якович — Монтреал, Відділ ім. Л. Українки — Стирджис, Саск., Галя Влад — Вінніпеґ, Е. Чаборик — Виндзор, Онт., О. Никифорчук — Ричард, Саск., Марія Фещук — Гемилтон, Онт., А. Гарасим — Форт Вілліям, Ф. Ємчук — Форт Вілліям, Ольга Семенюк — Емґерстбурґ, Онт., А. Довганюк — Едмонтон, Ю. Нема — Сґ. Катеринс, Онт., Марія Гупка — Йорктон, Саск., Татяна Дикун — Гарлентон, Ман.

По $1.00 пані: А. Галяберда — Давфин, Ман., С. Смоляк і А. Вікарчук — Монтреал, А. Добровольська — Вегард, Саск., Розалія Кавулич — Блейн Лейк, Саск., М. Коростъ — Йорктон, Саск.

По 50 ц. — пані: Д. Корпан і П. Малицька — Едмонтон.

ПРИДБАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Добр. Г. Зузак, Гефорд, Саск. —	6
Пані О. Кіндрачук, Венкувер, Б. К.	2
Пані Н. Л. Когуська, Вінніпеґ —	2
Пані М. Білоус, Давфин, Ман. —	2
Пані Марія Квас, Торонто —	2
Пані П. Юзва, Нипавин, Саск. —	1
Пані А. Вишневецька, Вінніпеґ —	1
Пані О. Присько, Норт Бей, Онт. —	1
Пані А. Гудо, Редватер, Алта. —	1
Пані Ф. Олиференко, Едмонтон —	1
Пані Марія Герман, Йорктон, Саск. —	1
Пані А. Тищенко, Ґленко, Онт. —	1
Пані А. Стахів, Торонто —	1
Пані М. Нема, Монтреал —	1

M. Gingera LL.B.

АДВОКАТ, ПОВНОВЛАСНИК і НОТАР

633 Portage Ave., Winnipeg 2

Tel. SP 2 - 0335

Fort Motel Battleford's Newest

Fort Motel Battleford's newest pleasantly located at the junction of highways 5—40—4 West. Spacious grounds fully modern single, double & family units with: Kitchenette, T.V. phones, swimming pool. Adjacent to Esso and restaurant. Reservation accepted by letter or wire. Ph. 937-2651 Battleford, Sask.

FORT LODGE — Under same management Suites rented — yearly, monthly or weekly.

For the "REST" of your life

Stay at the

AUDITORIUM HOTEL

North Battleford, Sask. Phone 445-2456

Elevator service, free parking for guests. Restaurant.

D. G. LUTZAK, Mgr.

RELAX MRS. HOUSEWIFE!

Enjoy a visit in our coffee shop while shopping. No need to bake this weekend, just phone or stop in. We'll have a wonderful array of cakes, cookies, pies and pastries.

HARRY'S BAKERY

Phone: 2 - 2343 **Kamsack, Sask.**